

2024/1260

2024 5 2

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA (ES) 2024/1260

2024 m. balandžio 24 d.

dėl turto susigrąžinimo ir konfiskavimo

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 82 straipsnio 2 dalį, 83 straipsnio 1 ir 2 dalis ir 87 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) Europolo 2021 m. Sunkių formų ir organizuoto nusikalstamumo grėsmių vertinime (SOCTA) atkreiptas dėmesys į didėjančią organizuoto nusikalstamumo ir nusikaltėlių infiltracijos grėsmę. Didelių pajamų iš organizuoto nusikalstamumo, kurios kasmet sudaro ne mažiau kaip 139 mlrd. EUR ir kurios vis dažniau plaunamos per lygiagrečią pagrindinę finansų sistemą, prieinamumas kelia didelę grėsmę ekonomikos ir visuomenės sąžiningumui ir kenkia teisei valstybei bei pagrindinėms teisėms. Remiantis 2021 m. balandžio 14 d. Komisijos komunikatu dėl 2021–2025 m. ES kovos su organizuotu nusikalstamumu strategija, ta strategija siekiama spręsti organizuoto nusikalstamumo keliamas problemas skatinant tarpvalstybinį bendradarbiavimą ir keitimąsi informacija, remiant veiksmingus nusikaltėlių tinklų tyrimus, likviduojant nusikalstamu būdu įgytas pajamas ir užtikrinant, kad teisėsauga ir teisminės institucijos būtų pritaikytos skaitmeniniam amžiui;
- (2) pagrindinis tarpvalstybinių nusikalstamų organizacijų, įskaitant didelės rizikos nusikaltėlių tinklus, motyvas yra finansinė nauda. Todėl, siekiant kovoti su didele organizuoto nusikalstamumo keliamą grėsme, svarbu kompetentingoms institucijoms užtikrinti didesni veiklos pajėgumai ir suteiktos būtinos priemonės veiksmingai atsekti ir nustatyti, išaldyti, konfiskuoti ir valdyti nusikalstamų veikų priemones, nusikalstamu būdu įgytas pajamas ar iš nusikalstamos veiklos gautą turtą;
- (3) nusikalstamos organizacijos paprastai reinvestuoja dalį iš nusikalstamos veiklos gauto pelno, kad susikurtų finansinį pagrindą, leidžiantį joms tęsti tokią veiklą. Be to, nusikalstamos organizacijos dažnai imasi smurto, grasinimų, bauginimo ar korupcijos, siekdamos įgyti įmonių kontrolę, gauti koncesijas, leidimus ar dotacijas ar laimėti konkursus, nusikalstamu būdu įgyti pelno ar pranašumų arba infiltruoti į pagrindines infrastruktūras, pavyzdžiui, logistikos centrus. Todėl tokios organizacijos daro neigiamą poveikį konkurencijos laisvei arba daro įtaką valdžios institucijų sprendimams, keldamos grėsmę teisei valstybei ir demokratijai. Nusikalstamos organizacijos tapo pasaulinėmis verslo tikslų turinčiomis ekonominės veiklos vykdytojomis. Siekiant sužlugdyti jų veiklą ir užkirsti kelią jų infiltracijai į teisėtą ekonomiką, labai svarbu neleisti nusikaltėliams įgyti pelno nusikalstamu būdu;
- (4) ekonominiai ir finansiniai nusikaltimai, visų pirma organizuotas nusikalstamumas, dažnai vykdomi pasitelkiant juridinius asmenis, ir į šios direktyvos taikymo sritį įtrauktos nusikalstamos veikos gali būti vykdomos tokių juridinių asmenų interesais arba jų naudai. Todėl nutarimai išaldyti ir konfiskuoti pagal nacionalinę teisę gali būti priimami ir juridinių asmenų atžvilgiu;

⁽¹⁾ OL C 100, 2023 3 16, p. 105.

⁽²⁾ 2024 m. kovo 13 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2024 m. balandžio 12 d. Tarybos sprendimas.

- (5) kad turto susigrąžinimo sistema būtų veiksminga, reikia greitai atsekti ir nustatyti nusikalstamų veikų priemones ir nusikalstamu būdu įgytas pajamas, taip pat turtą, kuris, įtariama, yra nusikalstamos kilmės. Tokios nusikalstamų veikų priemonės, pajamos ar turtas turėtų būti išaldyti, kad būtų užkirstas kelias jų dingimui, o po to, procese baudžiamosiose bylose priėmus nutarimą konfiskuoti, jie turėtų būti konfiskuoti. Kad turto susigrąžinimo sistema būtų veiksminga, taip pat reikia veiksmingai valdyti išaldytą ir konfiskuotą turtą, kad būtų išlaikyta to turto vertė valstybei arba restitucijos aukoms įvykdymui;
- (6) dabartinę Sąjungos teisinę sistemą, susijusią su priemonių, pajamų ar turto atsekimu ir nustatymu, išaldymu, konfiskavimu ir valdymu bei turto susigrąžinimo tarnybomis, sudaro Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/42/ES⁽³⁾, Tarybos sprendimas 2007/845/TVR⁽⁴⁾ ir Tarybos pamatinis sprendimas 2005/212/TVR⁽⁵⁾. Komisija įvertino Direktyvą 2014/42/ES ir Sprendimą 2007/845/TVR ir padarė išvadą, kad pagal dabartinę sistemą nevisiškai pasiektas politikos tikslas kovoti su organizuotu nusikalstamumu išieškant jo pelną;
- (7) dabartinė teisinė sistema turėtų būti atnaujinta, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos ir užtikrintas veiksmingas turto susigrąžinimas ir konfiskavimas visoje Sąjungoje. Todėl šioje direktyvoje turėtų būti nustatytos būtiniausios taisyklės dėl turto atsekimo ir nustatymo, išaldymo, konfiskavimo ir valdymo vykstant procesui baudžiamosiose bylose. Šiomis aplinkybėmis procesas baudžiamosiose bylose yra autonominė Sąjungos teisės sąvoka, išaiškinta Europos Sąjungos Teisingumo Teismo, nepaisant Europos Žmogaus Teisių Teismo praktikos. Ši direktyva nedaro poveikio procedūroms, kurias valstybės narės gali naudoti turtui išaldyti ir konfiskuoti. Būtina stiprinti kompetentingų institucijų gebėjimus atimti iš nusikaltėlių pajamas iš nusikalstamos veiklos. Tuo tikslu turėtų būti nustatytos taisyklės, kuriomis būtų gerinamas turto atsekimas ir nustatymas, taip pat išaldymo pajėgumai, gerinamas išaldyto ir konfiskuoto turto valdymas iki jo realizavimo po galutinio nutarimo konfiskuoti priėmimo, stiprinamos priemonės, skirtos nusikalstamų veikų priemonėms, nusikalstamu būdu įgytoms pajamoms ir turtui, gautam iš nusikalstamų organizacijų nusikalstamos veiklos, konfiskuoti, ir gerinamas bendras turto susigrąžinimo sistemos veiksmingumas;
- (8) šia direktyva turėtų būti palengvintas tarpvalstybinis bendradarbiavimas suteikiant kompetentingoms institucijoms reikiamus įgaliojimus ir išteklius, kad jos galėtų greitai ir veiksmingai reaguoti į kitų valstybių narių institucijų prašymus. Nuostatos, kuriomis nustatomos taisyklės dėl ankstyvo atsekimo ir nustatymo, skubių išaldymo veiksmų arba efektyvaus valdymo, padeda gerinti turto susigrąžinimo tarpvalstybiniu mastu galimybes. Atsižvelgiant į pasaulinį organizuoto nusikalstamumo pobūdį ir jo gebėjimą greitai perkelti nusikalstamu būdu įgytą turtą iš vienos valstybės į kitą, taip pat reikėtų stiprinti bendradarbiavimą su trečiosiomis valstybėmis tarptautinėje teisinėje sistemoje;
- (9) dėl įvairaus nusikalstamų organizacijų, dalyvaujančių įvairioje neteisėtoje veikloje įvairiose rinkose, nusikaltimų pobūdžio ir sisteminio bei į pilną orientuoto jų bendradarbiavimo, norint veiksmingai kovoti su organizuotu nusikalstamumu, reikia, kad išaldymo ir konfiskavimo priemonės būtų galima taikyti pilnai, gautam iš visų nusikalstamų veikų, kurias daro organizuotos nusikalstamos grupės. Tokios nusikalstamos veikos apima Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 83 straipsnio 1 dalyje išvardytas nusikaltimų sritis. Be SESV 83 straipsnio 1 dalyje išvardytų nusikaltimų, šios direktyvos taikymo sritis taip pat turėtų apimti visus nusikaltimus, kurių apibrėžtys yra suderintos Sąjungos lygmeniu, įskaitant sukčiavimą, kenkiantį Sąjungos finansiniams interesams, atsižvelgiant į didėjančią organizuotų nusikalstamų grupių dalyvavimą darant tokius nusikaltimus. Į šios direktyvos taikymo sritį taip pat turėtų būti įtraukti nusikaltimai aplinkai, kurie yra viena iš pagrindinių organizuotų nusikalstamų grupių veiklos sričių ir kurie dažnai yra susiję su pinigų plovimu arba su atliekomis ir liekanomis, susidariusiomis narkotikų gamybos ir neteisėtos prekybos metu. Padėjimas neteisėtai atvykti ir apsigyventi yra viena iš pagrindinių organizuotų nusikalstamų grupių veiklos sričių ir paprastai yra susijęs su prekyba žmonėmis. Padėjimo neteisėtai atvykti ir apsigyventi nusikalstama veika turėtų būti aiškinama taip, kaip tai suprantama Tarybos

(3) 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/42/ES dėl nusikaltimų priemonių ir pajamų iš nusikaltimų išaldymo ir konfiskavimo Europos Sąjungoje (OL L 127, 2014 4 29, p. 39).

(4) 2007 m. gruodžio 6 d. Tarybos sprendimas 2007/845/TVR dėl valstybių narių turto susigrąžinimo tarnybų bendradarbiavimo nusikalstamu būdu įgytų pajamų bei kito susijusio turto paieškos ir nustatymo srityje (OL L 332, 2007 12 18, p. 103).

(5) 2005 m. vasario 24 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2005/212/TVR dėl nusikalstamu būdu įgytų lėšų, nusikaltimo priemonių ir turto konfiskavimo (OL L 68, 2005 3 15, p. 49).

direktyvoje 2002/90/EB⁽⁶⁾ ir Tarybos pamatiniame sprendime 2002/946/TVR⁽⁷⁾. Pamatiniame sprendime 2002/946/TVR numatyta galimybė kartu su baudžiamosiomis sankcijomis taikyti transporto priemonių, naudotų nusikalstamai veikai daryti, konfiskavimą, ir aiškiai nurodyta, kad jo nuostatos taikomos nedarant poveikio pabėgėliams ir prieglobsčio prašytojams suteikiamai apsaugai, kad būtų galima teikti humanitarinę pagalbą pagal tarptautinę teisę;

- (10) siekiant paimti nusikalstamu būdu įgytas pajamas, gautas iš nusikalstamos veiklos, kuria paprastai užsiima nusikalstamos organizacijos, be dalyvavimo nusikalstamos organizacijos veikloje nusikalstamos veikos, kaip tai suprantama Tarybos pamatinio sprendimo 2008/841/TVR⁽⁸⁾ 2 straipsnyje, į šios direktyvos taikymo sritį turėtų būti įtrauktos kitos nusikalstamos veikos, kaip nurodyta Pamatinio sprendimo 2008/841/TVR 1 straipsnio 1 dalyje ir kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje, tiek, kiek jos yra įvykdytos veikiant nusikalstamoje organizacijoje, kaip apibrėžta Pamatinio sprendimo 2008/841/TVR 1 straipsnio 1 dalyje ir kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje. Valstybės narės visų pirma raginamos užtikrinti, kad į šios direktyvos taikymo sritį būtų įtraukti produktų klastojimo ir piratavimo, neteisėtos prekybos kultūros vertybėmis, administracinių dokumentų klastojimo ir prekybos jais, žmogžudystės ar sunkaus kūno sužalojimo, neteisėtos prekybos žmogaus organais ir audiniais, žmonių grobimo, neteisėto veiksmų laisvės suvaržymo ar įkaitų ėmimo, organizuoto ar ginkluoto apiplėšimo, reketavimo ir turto prievartavimo, prekybos vogtomis transporto priemonėmis nusikaltimai, mokestiniai nusikaltimai, susiję su tiesioginiais ir netiesioginiais mokesčiais, padėgimo, sukčiavimo ir apgaulės, neteisėtos prekybos branduolinėmis ar radioaktyviosiomis medžiagomis nusikaltimai ir nusikaltimai, priklausantys Tarptautinio baudžiamojo teismo jurisdikcijai. Tačiau šia direktyva valstybės narės neįpareigojamos nustatyti bet kokios nusikalstamos veikos apibrėžties ar toliau ją taikyti;
- (11) siekiant užtikrinti veiksmingą Sąjungos ribojamųjų priemonių įgyvendinimą, būtina išplėsti šios direktyvos taikymo sritį įtraukiant nusikalstamas veikas, kurioms taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1226⁽⁹⁾;
- (12) siekiant paimti turtą, kuris gali būti pertvarkytas ir perleistas siekiant nuslėpti jo kilmę, ir siekiant užtikrinti apibrėžčių suderinimą ir aiškumą visoje Sąjungoje, turtas, kuris gali būti išaldytas ir konfiskuotas, turėtų būti apibrėžtas plačiai. Jis turėtų apimti teisinius dokumentus arba aktus, įskaitant elektroninį ar skaitmeninį formatą, patvirtinančius nuosavybės teisę arba interesą į turtą, kuris turi būti išaldomas ir konfiskuojamas, įskaitant, pavyzdžiui, finansines priemones, patikos fondus arba dokumentus, dėl kurių gali kilti kreditorių reikalavimų ir kuriuos paprastai turi asmuo, kuriam taikomos atitinkamos procedūros. Šia direktyva nedaromas poveikis esamoms nacionalinėms teisinių dokumentų ar aktų, patvirtinančių nuosavybės teisę arba interesą į turtą, saugojimo procedūroms, kurias taiko nacionalinės kompetentingos institucijos ar viešosios įstaigos, vadovaudamosi nacionaline teise. Turto apibrėžtis turėtų apimti visų formų turtą, įskaitant kriptoturtą;
- (13) siekiant paimti turtą, kuris gali būti pertvarkytas ir perleistas siekiant nuslėpti jo kilmę, ir siekiant užtikrinti apibrėžčių suderinimą ir aiškumą visoje Sąjungoje, turėtų būti nustatyta plati nusikalstamu būdu įgytų pajamų apibrėžtis, kuri apimtų tiesiogines pajamas iš nusikalstamos veiklos ir visą netiesioginę naudą, įskaitant vėlesnį tiesioginių pajamų reinvestavimą ar pertvarkymą, laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2018/1805⁽¹⁰⁾ pateiktų apibrėžčių. Todėl pajamos turėtų apimti bet kokią turtą, įskaitant turtą, kuris buvo visiškai ar iš dalies pertvarkytas ar pakeistas į kitą turtą, ir turtą, kuris buvo sumaišytas su turtu, gautu iš teisėtų šaltinių, neviršijant sumaišytųjų pajamų nustatytos vertės. Jis taip pat turėtų apimti pajamas ar kitą naudą, gautą iš nusikalstamu būdu įgytų pajamų arba iš turto, į kurį arba su kuriuo buvo pertvarkytos, pakeistos ar sumaišytos tokios pajamos;

⁽⁶⁾ 2002 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyva 2002/90/EB, apibrėžianti padėjimą neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi (OL L 328, 2002 12 5, p. 17).

⁽⁷⁾ 2002 m. lapkričio 28 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2002/946/TVR dėl bausmių sistemos stiprinimo siekiant užkirsti kelią padėjimui neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi (OL L 328, 2002 12 5, p. 1).

⁽⁸⁾ 2008 m. spalio 24 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/841/TVR dėl kovos su organizuotu nusikalstamumu (OL L 300, 2008 11 11, p. 42).

⁽⁹⁾ 2024 m. balandžio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1226 dėl nusikalstamų veikų apibrėžties ir sankcijų už Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimus, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2018/1673 (OL L, 2024/1226, 2024 4 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1226/oj>).

⁽¹⁰⁾ 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1805 dėl nutarimų išaldyti ir nutarimų konfiskuoti turtą tarpusavio pripažinimo (OL L 303, 2018 11 28, p. 1).

- (14) turto atsekimas ir nustatymas ankstyvame nusikalstamos veikos tyrimo etape yra labai svarbus, kad būtų galima užtikrinti greitą nusikalstamų veikų priemonių, pajamų ar turto, kuris vėliau galėtų būti konfiskuotas, įskaitant turtą, susijusį su nusikalstama veikla ir esantį kitose jurisdikcijose, nustatymą, taip sudarant palankesnes sąlygas tarpvalstybiniam bendradarbiavimui. Siekiant užtikrinti, kad visose valstybėse narėse finansų tyrimams būtų teikiamas pakankamas prioritetas, kad būtų galima kovoti su tarpvalstybinio pobūdžio nusikaltimais, būtina reikalauti, kad kompetentingos institucijos pradėtų turto atsekimą nuo to momento, kai kyla įtarimų dėl nusikalstamos veiklos, kuri gali duoti didelės ekonominės naudos. Nustatydamos, ar ekonominė nauda gali būti didelė, valstybės narės turėtų galėti nustatyti minimalias numatomų pajamų vertės ribas arba leisti kompetentingoms institucijoms įvertinti kiekvieną konkretų atvejį atskirai. Siekiant suteikti pakankamai lankstumo pradedant finansų tyrimus, valstybės narės turėtų galėti apriboti taikymo sritį nusikalstamų veikų, kurios galėjo būti padarytos veikiant nusikalstamoje organizacijoje, tyrimais. Siekiant užtikrinti veiksmingus finansų tyrimus, valstybės narės turėtų skirti reikiamus finansinius, techninius ir žmogiškuosius išteklius;
- (15) siekiant veiksmingai taikyti Sąjungos ribojamąsias priemones, Sąjunga nustatė bendras būtiniausias taisykles dėl nusikalstamo elgesio, kuriuo pažeidžiamos Sąjungos ribojamosios priemonės, apibrėžčių. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas aptikti su Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimu susijusias nusikalstamas veikas, svarbu, kad nacionalinių kompetentingų institucijų prašymu, grindžiamu požymiais ir pagrįstomis priežastimis manyti, kad buvo įvykdytos tokios nusikalstamos veikos, turto susigrąžinimo tarnybos būtų įgalios atsekti ir nustatyti asmenų ir subjektų, kuriems taikomos tos priemonės, turtą. Tie įgaliojimai neturėtų daryti poveikio pagal nacionalinę teisę nustatytiems procedūriniais reikalavimams ir apsaugos priemonėms, įskaitant baudžiamojo proceso inicijavimo taisykles arba, kai reikia, reikalavimą gauti teismo leidimą;
- (16) atsižvelgiant į tai, kad veiksmingam turto atsekimui ir nustatymui gali prireikti atsekimo ir nustatymo priemonių, dėl kurių būtinas kitų institucijų įsikišimas, svarbu, kad turto susigrąžinimo tarnybos galėtų prašyti atitinkamų institucijų bendradarbiauti. Tokių prašymų teikimo sąlygoms taikoma nacionalinė teisė. Valstybės narės į savo turto susigrąžinimo tarnybų personalą gali įtraukti teisėsaugos ir teisminių institucijų atstovus arba gali įsteigti turto susigrąžinimo tarnybas tiek teisėsaugos institucijose, tiek teisminėse institucijose;
- (17) dėl tarpvalstybinio organizuotų nusikalstamų grupių naudojamų finansų pobūdžio valstybės narės turėtų greitai keistis informacija, pagal kurią gali būti nustatomos nusikalstamų veikų priemonės ir nusikalstamu būdu įgytos pajamos bei kitas nusikaltėliams priklausantis arba jų kontroliuojamas turtas. Tuo tikslu būtina suteikti turto susigrąžinimo tarnyboms įgaliojimus atsekti ir nustatyti turtą, kuris vėliau gali būti konfiskuotas, užtikrinti, kad jos galėtų aiškiais sąlygomis gauti prieigą prie būtinos informacijos, ir nustatyti skubaus keitimosi informacija tarpusavyje savo iniciatyva arba gavus prašymą taisykles. Skubiais atvejais, kai kyla turto paslėpimo pavojus, atsakymai į prašymus dėl informacijos turėtų būti pateikti kuo greičiau ir per aštuonias valandas. Reikalavimu, kad turto susigrąžinimo tarnybos atsektų ir nustatytų nusikalstamų veikų priemones, pajamas ar turtą, kurie yra ar galėtų tapti kitos valstybės narės priimto nutarimo išaldyti arba konfiskuoti turtą objektu, siekiama palengvinti kitų valstybių narių nutarimų išaldyti turtą rengimą arba vykdymą, tačiau jis nereikia pareigos pripažinti tokius nutarimus pagal Reglamentą (ES) 2018/1805;
- (18) kad galėtų atlikti veiksmingus turto atsekimo tyrimus ir greitai reaguoti į tarpvalstybinius prašymus, turto susigrąžinimo tarnybos turėtų turėti prieigą prie informacijos, būtinos nustatyti turto, kuris yra ar galėtų tapti nutarimo išaldyti arba konfiskuoti turtą objektu, buvimą, nuosavybę ar kontrolę. Todėl be prieigos prie banko sąskaitų informacijos pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/1153⁽¹⁾ ir prie informacijos apie tikruosius savininkus pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2015/849⁽²⁾, turto susigrąžinimo

⁽¹⁾ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1153, kuria nustatomos taisyklės dėl paprastesnio finansinės ir kitos informacijos naudojimo tam tikrų nusikalstamų veikų prevencijos, nustatymo, tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo už jas tikslais ir kuria panaikinamas Tarybos sprendimas 2000/642/TVR (OL L 186, 2019 7 11, p. 122).

⁽²⁾ 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB (OL L 141, 2015 6 5, p. 73).

tarnybos turėtų turėti nedelsiant ir tiesiogiai suteikiamą prieigą prie atitinkamų duomenų, pavyzdžiui, nekilnojamojo turto informacijos, nacionalinių pilietybės ir gyventojų registrų, komercinių duomenų bazių ir motorinių transporto priemonių duomenų bazių. Laikoma, kad prieiga turėtų būti suteikta ir paieška atlikta nedelsiant ir tiesiogiai, kai, *inter alia*, registrą tvarkančios nacionalinės institucijos kompetentingoms institucijoms operatyviai perduoda informaciją naudodamosi automatizuotu mechanizmu su sąlyga, kad jokia tarpinė institucija negali daryti įtakos prašomiems duomenims arba teiktinai informacijai. Be to, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad turto susigrąžinimo tarnybos galėtų, nedelsiant ir tiesiogiai arba pateikusių prašymą, greitai gauti prieigą prie kitos informacijos, kuri gali būti vertinga atitinkamam turtui nustatyti, pavyzdžiui, informacijos apie hipotekas ir paskolas, muitinės duomenų arba informacijos apie elektroninius pervedimus ir sąskaitų likučius, taip pat fiskalinių duomenų, socialinės apsaugos duomenų ir teisėsaugos informacijos. Kalbant apie fiskalinius duomenis, nacionalinius socialinės apsaugos duomenis ir teisėsaugos informaciją, valstybės narės turėtų galėti nuspręsti suteikti turto susigrąžinimo tarnyboms prieigą prie tokios informacijos pateikus pagrįstus prašymus, ir turėtų galėti suteikti galimybę tokią informaciją turinčioms institucijoms tam tikromis sąlygomis nesuteikti prieigos prie tos informacijos, kad būtų užtikrintas tyrimų vientisumas, kitos valstybės narės ar trečiosios valstybės pateiktos informacijos konfidencialumas, taip pat prašymų pateikti informaciją proporcingumas teisėtų fizinio ar juridinio asmens interesų atžvilgiu. Prieigai prie informacijos turėtų būti taikomos specialios apsaugos priemonės, kuriomis užkertamas kelias piktnaudžiavimui prieigos teisėmis. Tokiomis apsaugos priemonėmis papildomi reikalavimai saugoti registracijos įrašus apie prieigą ir paieškas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/680⁽¹³⁾ 25 straipsnį. Prieigos prie tokios informacijos suteikimas neužkerta kelio valstybėms narėms nustatyti, kad prieigai taikomos procedūrinės apsaugos priemonės, kaip nustatyta nacionalinėje teisėje, kartu tinkamai atsižvelgiant į poreikį, kad turto susigrąžinimo tarnybos galėtų greitai atsakyti į tarpvalstybinius prašymus. Procesinių apsaugos priemonių įgyvendinimas neturėtų daryti poveikio turto susigrąžinimo tarnybų gebėjimui reaguoti į kitų valstybių narių prašymus, ypač skubių prašymų atveju;

- (19) siekiant užtikrinti informacijos, kuria keičiasi turto susigrąžinimo tarnybos, saugumą, visos turto susigrąžinimo tarnybos turėtų turėti galimybę tiesiogiai naudoti Saugaus keitimosi informacija tinklo programą (toliau – SIENA), kurią pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/794⁽¹⁴⁾ valdo Europolas. SIENA arba, kai reikia, išimties tvarka kiti saugūs kanalai turėtų būti naudojama visam turto susigrąžinimo tarnybų komunikavimui pagal šią direktyvą. Išimtiniais atvejais galėtų prireikti naudoti kitą saugų kanalą, pavyzdžiui, kai dėl prašymo pateikti informaciją skubos reikia laikinai naudoti kitą ryšių kanalą arba kai keitimuisi informacija reikalingas trečiųjų valstybių ar tarptautinių organizacijų dalyvavimas, arba yra objektyvių priežasčių manyti, kad toks dalyvavimas bus reikalingas vėlesniame etape. Nuoroda į SIENA turėtų būti suprantama kaip taikoma ir ją pakeisiančiai sistemai, tuo atveju, jei SIENA būtų pakeista;
- (20) atsižvelgdamos į tai, kaip greitai nusikaltėliai nusikalstamu būdu įgytą turtą persikelia iš vienos jurisdikcijos į kitą, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad turto susigrąžinimo tarnybos greitai keičiasi informacija, būtina jų užduotims vykdyti. Išimtiniais atvejais turto susigrąžinimo tarnybos dėl objektyviai pateisinamų priežasčių galėtų atsisakyti pateikti informaciją kitai prašančiajai turto susigrąžinimo tarnybai, jei tai kenktų valstybės narės, kurioje yra prašymą gaunanti turto sugražinimo tarnyba, nacionalinio saugumo interesams, keltų pavojų vykdomiems tyrimams ar kriminalinės žvalgybos operacijoms, keltų realią grėsmę asmens gyvybei ar fizinei neliečiamybei arba būtų akivaizdžiai neproporcinga tikslų, kuriais tos informacijos prašoma, atžvilgiu, arba būtų su jais nesusijusi. Vertindamos, ar laikomasi būtinumo ir proporcingumo principų, turto susigrąžinimo tarnybos turėtų atlikti išsamų patikrinimą, be kita ko, kiek tai susiję su pagarpa pagrindinėms teisėms;
- (21) išaldymo ir konfiskavimo pagal šią direktyvą sąvokos yra savarankiškos sąvokos, kurios neturėtų kliudyti valstybėms narėms įgyvendinti šią direktyvą pasitelkiant priemones, kurios pagal nacionalinę teisę būtų laikomos sankcijomis ar kitų rūšių priemonėmis;

⁽¹³⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/680 dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, ir kuriuo panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR (OL L 119, 2016 5 4, p. 89).

⁽¹⁴⁾ 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/794 dėl Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūros (Europolo), kuriuo pakeičiami ir panaikinami Tarybos sprendimai 2009/371/TVR, 2009/934/TVR, 2009/935/TVR, 2009/936/TVR ir 2009/968/TVR (OL L 135, 2016 5 24, p. 53).

- (22) konfiskavimo rezultatas – galutinis turto paėmimas. Tačiau turto išsaugojimas gali būti būtina konfiskavimo sąlyga ir dažnai yra būtinas veiksmingam nutarimo konfiskuoti turtą vykdymui. Turtas išsaugomas jį išaldžius. Kad būtų užkirstas kelias turto paslėpimui, valstybių narių kompetentingoms institucijoms, kurios galėtų apimti turto susigrąžinimo tarnybas, turėtų būti suteikti įgaliojimai nedelsiant imtis veiksmų, pavyzdžiui, priimti nutarimą tokiam turtui apsaugoti, kol bus priimtas nutarimas išaldyti turtą. Atsižvelgiant į išimtinį tokių veiksmų pobūdį, valstybės narės turėtų apriboti jų laikiną galiojimą;
- (23) kai kompetentingos institucijos negali nedelsiant imtis veiksmų, valstybės narės turėtų leisti tokių veiksmų imtis turto susigrąžinimo tarnyboms. Tokie veiksmai galėtų visų pirma būti būtini, kai turto susigrąžinimo tarnyba, gavusi kitos valstybės narės turto susigrąžinimo tarnybos prašymą, atsekė ir nustatė turtą, kuris galėtų labai greitai dingti, pavyzdžiui, kriptoturtą, ir kai valstybės narės, kurioje yra prašymą gaunanti turto susigrąžinimo tarnyba, kompetentingos institucijos negali nedelsiant imtis veiksmų, nes toje valstybėje narėje nusikalstamos veikos tyrimas nėra atliekamas. Turto susigrąžinimo tarnybos turėtų turėti galimybę apsaugoti turtą, kol bus galima priimti Europos nutarimą išaldyti turtą pagal Reglamentą (ES) 2018/1805;
- (24) atsižvelgiant į nutarimų išaldyti poveikį teisei į turtą, tokios laikinosios priemonės neturėtų būti taikomos ilgiau, nei būtina siekiant išsaugoti turto prieinamumą, kad prireikus vėliau būtų galima jį konfiskuoti. Siekiant tokias laikinasias priemones taikyti ilgiau, gali būti reikalinga nacionalinio teismo peržiūra, siekiant įsitikinti, ar tikslas užkirsti kelią turto paslėpimui tebėra aktualus;
- (25) išaldymo priemonėmis neturėtų būti daromas poveikis galimybei viso proceso metu tam tikrą turtą laikyti įrodymais, jei galiausiai jo atžvilgiu būtų įmanoma veiksmingai įvykdyti nutarimą konfiskuoti turtą. Baudžiamajame procese turtas gali būti išaldytas taip pat tam, kad prireikus vėliau būtų galima atlikti jo restituciją arba užtikrinti nusikalstama veika padarytos žalos atlyginimą;
- (26) be konfiskavimo priemonių, kuriomis valdžios institucijoms sudaromos sąlygos atimti iš nusikaltėlių nusikalstamų veikų priemones arba pajamas, kurių atžvilgiu priimtas galutinis apkaltinamasis nuosprendis, būtina sudaryti sąlygas konfiskuoti turtą, kurio vertė yra tokia pati kaip tokių nusikalstamų veikų priemonių ar pajamų, siekiant paimti turtą, kurio vertė yra tokia pati kaip nusikalstamų veikų priemonių ir pajamų vertė, kai tokių priemonių ir pajamų neįmanoma konfiskuoti. Valstybės narės gali atitinkamai pagal nacionalinę teisę savo nuožiūra numatyti, kad tokios pačios vertės turto konfiskavimas yra nusikalstamų veikų priemonių ir pajamų konfiskavimui subsidiari arba alternatyvi priemonė;
- (27) įgyvendinant šią direktyvą turto, kurio vertė atitinka nusikalstamų veikų priemonių vertę, konfiskavimo atžvilgiu atitinkamos nuostatos turėtų būti taikomos tais atvejais, kai atsižvelgiant į konkretaus atvejo ypatingas aplinkybes tokia priemonė yra proporcinga, atsižvelgiant visų pirma į atitinkamų nusikalstamų veikų priemonių vertę. Valstybės narės taip pat gali atsižvelgti į tai, ar ir koku mastu nuteistasis yra atsakingas už tai, kad tapo neįmanoma konfiskuoti nusikalstamų veikų priemones;
- (28) tokia praktika, kai įtariamasis arba kaltinamasis, siekdamas išvengti konfiskavimo, turtą arba pajamas perleidžia apie nusikalstamą veiką žinančiam trečiajam asmeniui, yra įprasta ir plačiai paplitusi. Trečiojo asmens įsigijimas – tai atvejai, kai, pavyzdžiui, trečiasis asmuo iš įtariamojo ar kaltinamojo tiesiogiai ar netiesiogiai, pavyzdžiui, per tarpininką, įgijo turtą, įskaitant atvejus, kai nusikalstama veika yra padaryta jų vardu arba jų naudai, ir kai kaltinamasis neturi turto, kurį galima konfiskuoti. Tokį konfiskavimą turėtų būti galima atlikti bent tais atvejais, kai atitinkami tretieji asmenys žinojo arba turėjo žinoti, kad perleidimo arba įsigijimo tikslas buvo išvengti konfiskavimo. Tai, ar tretieji asmenys tai žinojo arba turėjo žinoti, turėtų būti vertinama remiantis konkrečiais faktais ir aplinkybėmis, įskaitant tai, kad perleista neatlygintinai arba už sumą, kuri yra labai neproporcinga rinkos kainai, kad turtas buvo perleistas artimai susijusioms šalims arba kad turtą faktiškai ir toliau kontroliuoja įtariamasis ar kaltinamasis. Perleidimas su įtariamoju arba kaltinamuoju artimai susijusiems asmenims galėtų apimti perleidimą šeimos nariams arba fiziniams asmenims, turintiems juridinius susitarimus ar bet kokius kitus glaudžius verslo santykius su įtariamoju ar kaltinamuoju, arba perleidimas juridiniams asmenims, kuriuose įtariamasis arba kaltinamasis arba šeimos narys yra administracinio, valdymo ar priežiūros organo narys. Konfiskavimo iš trečiųjų

asmenų taisyklės turėtų būti taikomos ir fiziniams, ir juridiniams asmenims, nedarant poveikio trečiųjų asmenų teisei būti išklaustytiems, įskaitant teisę reikalauti atitinkamo turto nuosavybės. Bet kuriuo atveju, *bona fide* trečiųjų šalių teisės turėtų būti apsaugotos pagal nacionalinę teisę;

- (29) nusikalstamos organizacijos užsiima labai įvairia nusikalstama veikla. Siekiant veiksmingai kovoti su organizuota nusikalstama veikla, gali būti atvejų, kai po apkaltinamojo nuosprendžio už nusikalstamą veiką, galinčią duoti ekonominės naudos, konfiskuojamas ne tik su konkrečiu nusikalstamu susijęs turtas, įskaitant nusikalstamu būdu įgytas pajamas ar nusikalstamų veikų priemones, bet ir papildomas turtas, kurį teismas pripažįsta gautu iš nusikalstamo elgesio. Tokį išplėstinį konfiskavimą turėtų būti galima taikyti tuomet, kai teismas yra įsitikinęs, jog atitinkamas turtas yra gautas iš nusikalstamo elgesio, netaikant reikalavimo priimti apkaltinamąjį nuosprendį dėl tokio nusikalstamo elgesio. Atitinkamas nusikalstamas elgesys galėtų būti bet kokios rūšies nusikalstama veika. Atskiros nusikalstamos veikos neprivalo būti įrodytos, tačiau teismas privalo būti įsitikinęs, kad atitinkamas turtas yra gautas iš tokio nusikalstamo elgesio. Šiame kontekste teismas turi atsižvelgti į konkrečias bylos aplinkybes, įskaitant faktus ir turimus įrodymus, kuriais remiantis galėtų būti priimtas sprendimas dėl išplėstinio konfiskavimo. Tai, kad asmens turtas yra neproporcingas to asmens teisėtoms pajamoms, galėtų būti vienu iš faktų, kuriais grindžiama teismo išvada, kad turtas gautas iš nusikalstamo elgesio. Valstybės narės taip pat galėtų nustatyti reikalavimą dėl tam tikro laikotarpio, kurio metu gali būti laikoma, kad turtas yra gautas iš nusikalstamo elgesio;
- (30) konfiskuoti turėtų būti įmanoma, kai galutinis apkaltinamasis nuosprendis negali būti priimtas dėl įtariamojo arba kaltinamojo ligos, pasislėpimo ar mirties. Konfiskuoti taip pat turėtų būti įmanoma tais atvejais, kai pagal nacionalinę teisę atitinkamoms nusikalstamoms veikoms nustatyti senaties terminai yra trumpesni nei 15 metų ir pasibaigę po to, kai buvo pradėtas baudžiamasis procesas. Tokiais atvejais konfiskavimas turėtų būti leidžiamas tik tuo atveju, jei baudžiamasis procesas būtų galėjęs pasibaigti galutinio nuosprendžio už nusikalstamą veiką priėmimu ir nesant tokių aplinkybių, bent jau dėl nusikalstamų veikų, kuriomis gali būti tiesiogiai arba netiesiogiai gaunama didelė ekonominė nauda, ir tuo atveju, kai teismas yra įsitikinęs, kad konfiskuotinos nusikalstamų veikų priemonės, pajamos arba turtas yra gauti iš nusikalstamos veikos arba tiesiogiai ar netiesiogiai su ja susiję. Ligos ir pasislėpimo atvejais, valstybėse narėse numatytos galimybės vykdyti procesą *in absentia* turėtų pakakti siekiant laikytis įpareigojimo užtikrinti tokio konfiskavimo galimybę. Svarbu prisiminti, kad tarptautiniai organai nurodė, kad konfiskavimu be apkaltinamojo nuosprendžio gali būti sprendžiami klausimai, susiję su neteisėtu būdu gautų pajamų konfiskavimo kliūtimis dėl imuniteto ar amnestijos;
- (31) šios direktyvos tikslais liga turėtų būti suprantama kaip įtariamojo ar kaltinamojo negalėjimas ilgesnį laikotarpį dalyvauti baudžiamajame procese, kai dėl to kyla rizika, kad pasibaigs nacionalinėje teisėje nustatyti patraukimo baudžiamajon atsakomybėn terminai, ir tas procesas negalės būti tęsiamas;
- (32) tais atvejais, kai 12–15 straipsniuose nustatytos konfiskavimo priemonės netaikomos dėl nacionalinėje teisėje nustatytų teisinių ar faktinių priežasčių, vis tiek turėtų būti įmanoma konfiskuoti turtą, kuris buvo nustatytas arba, jei pagal nacionalinę teisinę sistemą reikalaujama išaldyti, išaldytas atliekant tyrimą dėl nusikalstamos veikos, remiantis požymiais, kad turtas galėjo būti gautas iš nusikalstamo elgesio. Toks turtas turėtų būti konfiskuotas, jei teismas yra įsitikinęs, kad turtas yra gautas iš nusikalstamo elgesio, padaryto veikiant nusikalstamoje organizacijoje, ir jei dėl tokio elgesio galėjo būti tiesiogiai arba netiesiogiai gauta didelė ekonominė nauda. nustatant, ar dėl nusikalstamo elgesio galėjo būti gauta didelė ekonominė nauda, valstybės narės gali atsižvelgti į visas svarbias aplinkybes, įskaitant *modus operandi*, pavyzdžiui, ar nusikalstamos veikos sąlyga yra tai, kad ji buvo padaryta organizuoto nusikalstamumo kontekste arba ketinant gauti nuolatinį pelną iš nusikalstamų veikų. Valstybės narės turėtų leisti konfiskuoti toki nepagrįstai įgytą turtą, kai tyrimas, kurio metu turtas buvo nustatytas, yra susijęs su nusikalstama veika, patenkančia į šios direktyvos taikymo sritį, už kurią baudžiama laisvės atėmimu, kurio ilgiausias terminas – bent ketveri metai. Ta sąlyga užtikrinama, kad galimybė konfiskuoti nepagrįstai įgytą turtą atsirastų atliekant nusikalstamų veikų, kurios atitinka tam tikrą sunkumo ribą, tyrimą;

- (33) taikydamos nacionalines taisykles, kuriomis įgyvendinama ši direktyva, nacionalinės kompetentingos institucijos gali nepriimti nutarimo konfiskuoti nepagrįstai įgytą turtą arba konfiskavimo nevykdyti, kai konkrečiu atveju šioje direktyvoje nustatytų taisyklių taikymas būtų akivaizdžiai nepagrįstas arba neproporcingas. Valstybės narės taip pat gali nustatyti reikalavimą dėl tam tikro laikotarpio, kurį galėtų būti laikoma, kad turtas yra gautas iš tokio nusikalstamo elgesio. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos atitinkamos asmens, kuriam taikoma priemonė, procesinės teisės. *Bona fide* trečiųjų šalių teisės turėtų būti saugomos pagal nacionalinę teisę;
- (34) reikalavimas, kad būtų įrodyta, jog buvo padaryta konkreti nusikalstama veika, neturėtų būti išankstinė sąlyga taikant nepagrįstai įgyto turto konfiskavimą, tačiau teismui turi būti žinoma pakankamai faktų ir aplinkybių, kad jis galėtų būti įsitikinęs, jog atitinkamas turtas gautas iš nusikalstamų veikų. Atitinkamas nusikalstamas elgesys galėtų būti bet kokios rūšies nusikalstama veika, kuri padaryta veikiant nusikalstamoje organizacijoje ir dėl kurios gali būti gaunama daug ekonominės naudos, todėl ji yra sunkaus pobūdžio. Nustatydami, ar turtas turėtų būti konfiskuotas, nacionaliniai teismai turėtų atsižvelgti į visas reikšmingas bylos aplinkybes, įskaitant turimus įrodymus ir konkrečius faktus, pavyzdžiui, tai, kad turto vertė yra labai neproporcinga teisėtoms asmens pajamoms. Kitas svarbus veiksnys galėtų būti tai, kad nėra tikėtino teisėto turto šaltinio, nes teisėtai įgyto turto kilmę paprastai galima paaiškinti. Taip pat galėtų būti aktualus asmens ryšys su nusikalstamos organizacijos veikla, kaip ir kitos aplinkybės, pavyzdžiui, aplinkybės, kuriomis buvo rastas turtas, arba dalyvavimo nusikalstamoje veikloje požymiai. Vertinimas turėtų būti atliekamas kiekvienu konkrečiu atveju, atsižvelgiant į bylos aplinkybes. Valstybės narės turėtų galėti nuspręsti leisti konfiskuoti nepagrįstai įgytą turtą, kai baudžiamasis procesas nutraukiamas, arba kad nutarimas konfiskuoti būtų priimamas atskirai nuo baudžiamojo proceso dėl nusikalstamos veikos;
- (35) šia direktyva valstybėms narėms neužkertamas kelias priimti priemones, leidžiančias nepagrįstai įgytą turtą konfiskuoti dėl kitų nusikaltimų ar aplinkybių. Šios direktyvos dalykas apsiriboja procesais baudžiamosiose bylose, todėl ši direktyva netaikoma konfiskavimo priemonėms civilinėse bylose, kurias valstybės narės galėtų įgyvendinti;
- (36) išaldytiną ir konfiskuotiną turtą turėtų būti įmanoma atsekti ir nustatyti net ir po to, kai priimamas galutinis apkaltinamasis nuosprendis už nusikalstamą veiką arba pasibaigus procesui, susijusiu su ne apkaltinamuoju nuosprendžiu grindžiamu konfiskavimu. Tai neužkertama kelio valstybėms narėms nustatyti pagrįstus terminus po galutinio apkaltinamojo nuosprendžio arba galutinio sprendimo procese, susijusiam su ne apkaltinamuoju nuosprendžiu grindžiamu konfiskavimu, priėmimo, kuriems pasibaigus nebebūtų galima atsekti ir nustatyti tokį turtą;
- (37) atsižvelgiant į tai, kad nusikalstama veikla gali padaryti didelę žalą aukoms, labai svarbu apsaugoti jų teises, įskaitant teises į žalos atlyginimą ir restituciją. Todėl valstybės narės turėtų imtis tinkamų priemonių užtikrinti, kad turto atsekimo, išaldymo ir konfiskavimo procesuose, įskaitant tarpvalstybinius atvejus, būtų atsižvelgiama į aukų reikalavimus asmeniui, kuriam dėl nusikalstamos veikos taikoma konfiskavimo priemonė, dėl restitucijos ir žalos atlyginimo. Be to, siekiant palengvinti žalos atlyginimą ir turto restituciją aukoms, būtina sudaryti palankesnes sąlygas turto, kuris galėtų tapti tokių reikalavimų objektu, atsekimui, taip pat keitimuisi informacija tarp institucijų, kompetentingų turto atsekimo srityje, ir institucijų, kompetentingų priimti sprendimus dėl aukų reikalavimų arba tokius sprendimus vykdyti;
- (38) pakartotinis konfiskuoto turto panaudojimas socialiniais tikslais yra aiškus ženklas plačiai visuomenei apie tokių vertybių, kaip teisingumas ir teisėtumas, svarbą, dar kartą patvirtina, kad teisinės valstybės principas yra plačiai įtvirtintas bendruomenėse, kurios patiria daugiau tiesioginio organizuoto nusikalstamumo poveikio, ir didina tų bendruomenių atsparumą nusikaltėlių skverbimuisi į jų socialinę ir ekonominę struktūrą, kaip pastebėta tose valstybėse narėse, kurios jau taiko tokias pakartotinio panaudojimo priemones. Todėl valstybės narės raginamos imtis būtinų priemonių, kad būtų užtikrinta galimybė konfiskuotą turtą naudoti viešojo intereso ar socialiniais tikslais, kad konfiskuotas turtas galėtų likti valstybės turtu, skirtu teisingumo, teisės saugos, viešųjų paslaugų, socialiniams ar ekonominiams tikslams, arba kad toks konfiskuotas turtas galėtų būti perduotas savivaldybės ar regiono, kuriame jis yra, valdžios institucijoms, kad tos institucijos galėtų jį naudoti tokiais tikslais, įskaitant priskyrimą organizacijoms, atliekančioms socialinio intereso darbą. Konfiskuoto turto naudojimas tokiais tikslais nedaro poveikio valstybių narių biudžetiniams savarankiškumui;

- (39) valstybės narės taip pat turėtų galėti panaudoti konfiskuotą turtą siekiant prisidėti prie mechanizmų, skirtų padėti trečiosioms šalims, nukentėjusioms dėl situacijų, dėl kurių buvo priimtos Sąjungos ribojamosios priemonės, jei padaryta nusikalstama veika yra tiesiogiai ar netiesiogiai susijusi su ta situacija. Komisija turėtų sudaryti palankesnes sąlygas valstybių narių bendradarbiavimui ir bendradarbiavimui su trečiosiomis šalimis ir galėtų pateikti gaires dėl esamų veiksmingiausių procedūrų ir finansinių mechanizmų, skirtų tokioms trečiosioms šalims remti, kad būtų skatinama tuo tikslu naudoti konfiskuotas priemones, pajamas ar turtą;
- (40) valstybės narės raginamos imtis tinkamų priemonių, kad baudžiamajame procese, kurio metu turtas buvo išaldytas, nuteisti asmenys negalėtų tiesiogiai ar netiesiogiai įsigyti turto, kuris yra realizuojamas pagal nutarimą konfiskuoti turtą. Tokių priemonių taikymas gali apsiriboti tik turtu, kurio vertė didesnė už tam tikrą sumą, ir gali apimti draudimą tam tikrų rūšių subjektams dalyvauti turto pardavime, reikalavimą, kad pirkėjas pateiktų dokumentus arba bet kokių pirkėjo ryšių su nuteistu asmeniu įvertinimą. Valstybės narės gali taikyti tokias priemones ir išaldyto turto pardavimui;
- (41) siekiant užtikrinti, kad turtas, kuris yra arba galėtų tapti nutarimo išaldyti arba konfiskuoti turtą objektu, išlaikytų savo ekonominę vertę, valstybės narės turėtų nustatyti veiksmingas valdymo priemones. Tos priemonės apima veiksmingą subjektų, pavyzdžiui, įmonių, kurių veiklos tęstinumas turėtų būti išsaugotas, valdymą, kartu imantis būtinų priemonių užtikrinti, kad įtariamasis arba kaltinamasis tiesiogiai ar netiesiogiai negautų naudos iš tokio subjekto vykdomos veiklos, arba, kai tinkama, tokio subjekto kontrolės priežiūros priemones;
- (42) kai tai pateisinama atsižvelgiant į turto pobūdį, įskaitant jo vertę arba tai, kad būtinos specifinės valdymo sąlygos, vertinimas, kaip kuo labiau sumažinti valdymo išlaidas ir išsaugoti turto vertę, turėtų būti atliekamas nutarimo išaldyti turtą rengimo metu arba, vėliausiai, nepagrįstai nedelsiant po jo įvykdymo. Vertinimo tikslas – kompetentingoms institucijoms pateikti atitinkamus argumentus, į kuriuos reikia atsižvelgti prieš nutarimo išaldyti turtą priėmimą ar vykdymą, jo priėmimo ar vykdymo metu arba po jų. Valstybės narės gali numatyti gaires, kaip tokį vertinimą atlikti, atsižvelgiant į su išaldytinu turtu susijusias aplinkybes ir užtikrinant, kad vertinimas netrukdytų laiku įvykdyti nutarimą išaldyti turtą;
- (43) tais atvejais, kai pagrįstai manoma, kad išaldytas turtas yra greitai gendantis ar greitai nusidėvintis, kad jo išlaikymo išlaidos yra neproporcingos jo numatomai vertei konfiskavimo metu, kad jį yra per sunku administruoti arba kad jį galima lengvai pakeisti, valstybės narės turėtų numatyti galimybę parduoti tokį turtą prieš priimant galutinį nutarimą konfiskuoti. Pagal nacionalinę teisę galėtų būti reikalaujama, kad sprendimą parduoti specifinio pobūdžio turtą prieš tai patvirtintų nacionalinė kompetentinga institucija. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad, prieš priimant tokį sprendimą, asmeniui, kuriam taikoma priemonė, išskyrus atvejus, kai toks asmuo slapstosi arba negali būti nustatyta jo buvimo vieta, būtų apie tai pranešta ir, išskyrus skubos atvejus, būtų suteikta galimybė būti išklausytam prieš turto pardavimą. Valstybės narės turėtų numatyti galimybę apskusti nutarimą dėl išankstinio pardavimo. Valstybės narės turėtų numatyti, kad teismas gali sustabdyti tokio nutarimo vykdymą, pavyzdžiui, kai tai būtina siekiant apsaugoti teisėtus asmens, kuriam taikoma priemonė, interesus, visų pirma tais atvejais, kai kyla pavojus, kad bus padaryta nepataisoma žala. Valstybės narės taip pat gali numatyti galimybę tokiam skundai turėti stabdomąjį poveikį pagal įstatymą. Valstybės narės turėtų galėti pareikalauti, kad turto savininkas arba tikrasis savininkas padengtų išaldyto turto valdymo išlaidas, pavyzdžiui, kaip alternatyvą nutarimui dėl išankstinio pardavimo, ir priėmus galutinį apkaltinamąjį nuosprendį;
- (44) valstybės narės turėtų įsteigti arba paskirti vieną ar daugiau kompetentingų institucijų, kurios veiktų kaip turto valdymo tarnybos – specializuotos valdžios institucijos, kurioms būtų pavesta valdyti išaldytą ir konfiskuotą turtą, siekiant veiksmingai valdyti prieš konfiskavimą išaldytą turtą ir išsaugoti jo vertę, kol bus priimtas galutinis sprendimas dėl konfiskavimo ir turtas bus realizuotas remiantis tokiu sprendimu. Nedarant poveikio valstybių narių vidaus administracinėms struktūroms, turto valdymo tarnybos turėtų būti vienintelė institucija, valdanti išaldytą ir konfiskuotą turtą, arba turėtų teikti paramą decentralizuotiems subjektams pagal nacionalines valdymo struktūras ir padėti atitinkamoms valdžios institucijoms planuoti vykdomus veiksmus. Šia direktyva nenustatomas turto valdymo tarnybų teisinis ar institucinis pobūdis ir nedaromas poveikis valstybių narių institucinėms sistemoms;

- (45) šia direktyva paisoma pagrindinių teisių ir laikomasi Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (toliau – Chartija) bei Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje (toliau – EŽTK) pripažintų principų, kaip išaiškinta Europos Žmogaus Teisių Teismo praktikoje. Šią direktyvą reikėtų įgyvendinti remiantis tomis teisėmis ir principais;
- (46) nutarimai išaldyti ir konfiskuoti turtą daro didelį poveikį įtariamųjų ir kaltinamųjų teisėms, o tam tikrais atvejais – trečiųjų arba kitų asmenų, kurių atžvilgiu nėra vykdomas baudžiamasis persekiojimas, teisėms. Šioje direktyvoje turėtų būti numatytos konkrečios apsaugos priemonės ir teisminės teisių gynimo priemonės, siekiant užtikrinti tokių asmenų pagrindinių teisių apsaugą įgyvendinant šią direktyvą, laikantis teisės į teisingą bylos nagrinėjimą, teisės į veiksmingą teisinę gynybą ir nekaltumo prezumpcijos, įtvirtintų Chartijos 47 ir 48 straipsniuose;
- (47) apie išaldymo, konfiskavimo ir išankstinio pardavimo nutarimus turėtų būti nepagrįstai nedelsiant pranešta asmeniui, kuriam šie nutarimai daro poveikį. Vis dėlto valstybės narės turėtų galėti numatyti, kad kompetentingos institucijos, atsižvelgdamos į tyrimo poreikius, turi teisę atidėti pranešimą asmeniui, kuriam taikoma priemonė, apie nutarimus išaldyti turtą. Pranešimo apie tokius nutarimus tikslas, be kita ko, yra sudaryti sąlygas asmeniui, kuriam taikoma priemonė, juos apskųsti. Todėl tokiame pranešime paprastai turėtų būti nurodyta atitinkamo nutarimo priežastis ar priežastys. Tais atvejais, kai asmens, kuriam taikoma priemonė, tapatybė ar buvimo vieta nežinomi arba jei pranešant kiekvienam iš asmenų, kuriam taikoma priemonė, būtų užkrauta neproporcinga našta kompetentingai institucijai, turėtų būti galima pranešti viešu pranešimu;
- (48) asmuo, kuriam taikoma priemonė, turėtų turėti veiksmingą galimybę ginčyti išaldymo, konfiskavimo ir išankstinio pardavimo nutarimus. Nutarimų konfiskuoti turtą atveju, kai yra visi nusikalstamos veikos požymiai, tačiau apkaltinamasis nuosprendis negali būti priimtas, kaltinamasis turėtų turėti galimybę, kai įmanoma, būti išklaustas prieš priimant nutarimą. Nutarimų konfiskuoti turtą pagal nuostatas dėl išplėstinio konfiskavimo ir nepagrįstai įgyto turto konfiskavimo atveju aplinkybės, kurias asmuo, kuriam taikoma priemonė, galėtų ginčyti, teisme ginčydamas nutarimą konfiskuoti, taip pat turėtų apimti konkrečius faktus ir turimus įrodymus, kuriais remiantis atitinkamas turtas laikomas turtu, gautu dėl nusikalstamo elgesio;
- (49) įgyvendindamos šią direktyvą, valstybės narės gali numatyti, kad išimtinėmis aplinkybėmis konfiskavimas neturėtų būti skiriamas arba vykdomas, jei tai pagal nacionalinę teisę atitinkamam asmeniui sukeltų nepagrįstai didelių sunkumų, remiantis atitinkamo konkretaus atvejo aplinkybėmis;
- (50) nors valstybės narės privalo užtikrinti, kad asmenys, kurių turtui daro poveikį šioje direktyvoje numatytos priemonės, turėtų teisę turėti advokatą viso išaldymo ir konfiskavimo proceso metu, ši direktyva nedaro poveikio taisyklėms, taikomoms nemokamos teisinės pagalbos teikimui;
- (51) ši direktyva turėtų būti įgyvendinama nedarant poveikio Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoms 2010/64/ES⁽¹⁵⁾, 2012/13/ES⁽¹⁶⁾, 2012/29/ES⁽¹⁷⁾, 2013/48/ES⁽¹⁸⁾, 2014/60/ES⁽¹⁹⁾, (ES) 2016/343⁽²⁰⁾, (ES) 2016/800⁽²¹⁾ ir (ES) 2016/1919⁽²²⁾;

⁽¹⁵⁾ 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/64/ES dėl teisės į vertimo žodžiu ir raštu paslaugas baudžiamajame procese (OL L 280, 2010 10 26, p. 1).

⁽¹⁶⁾ 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/13/ES dėl teisės į informaciją baudžiamajame procese (OL L 142, 2012 6 1, p. 1).

⁽¹⁷⁾ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR (OL L 315, 2012 11 14, p. 57).

⁽¹⁸⁾ 2013 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/48/ES dėl teisės turėti advokatą vykstant baudžiamajam procesui ir Europos arešto orderio vykdymo procedūroms ir dėl teisės reikalauti, kad po laisvės atėmimo būtų informuota trečioji šalis, ir teisės susisiekti su trečiaisiais asmenimis ir konsulinėmis įstaigomis laisvės atėmimo metu (OL L 294, 2013 11 6, p. 1).

⁽¹⁹⁾ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/60/ES dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų grąžinimo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 (OL L 159, 2014 5 28, p. 1).

⁽²⁰⁾ 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/343 dėl tam tikrų nekaltumo prezumpcijos ir teisės dalyvauti nagrinėjant baudžiamąją bylą teisme aspektų užtikrinimo (OL L 65, 2016 3 11, p. 1).

⁽²¹⁾ 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/800 dėl procesinių garantijų vaikams, kurie baudžiamajame procese yra įtariamieji ar kaltinamieji (OL L 132, 2016 5 21, p. 1).

⁽²²⁾ 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/1919 dėl teisinės pagalbos įtariamiesiems ir kaltinamiesiems vykstant baudžiamajam procesui ir prašomiems perduoti asmenims vykstant Europos arešto orderio vykdymo procedūroms (OL L 297, 2016 11 4, p. 1).

- (52) itin svarbu, kad, tvarkant duomenis pagal šią direktyvą, pagal Sąjungos teisę būtų užtikrinta asmens duomenų apsauga. Todėl šios direktyvos nuostatos turėtų būti suderintos su Direktyva (ES) 2016/680. Visų pirma, turėtų būti nurodyta, kad bet kurie asmens duomenys, kuriais keičiasi turto susigrąžinimo tarnybos, turi ir toliau priklausyti tik Reglamento (ES) 2016/794 II priedo B skirsnio 2 punkte išvardytoms duomenų kategorijoms. Asmens duomenų tvarkymui, kurį šios direktyvos tikslais atlieka nacionalinės kompetentingos institucijos, visų pirma turto susigrąžinimo tarnybos, taikoma Direktyva (ES) 2016/680;
- (53) itin svarbu, kad visais keitimosi informacija pagal šią direktyvą atvejais pagal Sąjungos teisę būtų užtikrinta asmens duomenų apsauga. Tuo tikslu, kiek tai susiję su asmens duomenų tvarkymu nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais, priemonėms, kurių imamasi pagal šią direktyvą, taikomos Direktyvoje (ES) 2016/680 nustatytos duomenų apsaugos taisyklės. Direktyvoje (ES) 2016/680 nustatytos taisyklės, susijusios su fizinių asmenų apsauga kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ir baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais, – laikantis su asmens duomenų tvarkymu susijusių principų, visų pirma teisėtumo, sąžiningumo ir skaidrumo, tikslo apribojimo, duomenų kiekio mažinimo, tikslumo, saugojimo apribojimų, vientisumo, konfidencialumo ir atskaitomybės principų. Kai aktualu, ypač atsižvelgiant į turto valdymo tarnybų atliekamą asmens duomenų tvarkymą siekiant valdyti turtą, taikomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/679⁽²³⁾ nustatytos duomenų apsaugos taisyklės;
- (54) kad turto susigrąžinimo sistema būtų veiksminga, reikia suderintų įvairių institucijų, įskaitant nuo teisėsaugos institucijų, įskaitant muitines, mokesčių administratorius ir mokesčių išieškojimo institucijas, tiek, kiek jos yra kompetentingos turto susigrąžinimo srityje, iki turto susigrąžinimo tarnybų, teisminių institucijų ir turto valdymo institucijų, įskaitant turto valdymo tarnybas – pastangų. Siekiant užtikrinti, kad visos kompetentingos institucijos imtųsi koordinuotų veiksmų, būtina nustatyti strategišką požiūrį į turto susigrąžinimą ir skatinti glaudesnę atitinkamų institucijų bendradarbiavimą, taip pat susikurti aiškią turto susigrąžinimo rezultatų apžvalgą. Taip pat būtina užtikrinti glaudesnę ir veiksmingesnę turto susigrąžinimo tarnybų ir turto valdymo tarnybų bei atitinkamų tarnybų kitose valstybėse narėse bendradarbiavimą. Tuo tikslu valstybės narės turėtų priimti ir reguliariai peržiūrėti nacionalinę turto susigrąžinimo strategiją, kuria būtų vadovaujama imantis veiksmų, susijusių su finansų tyrimais, atitinkamų nusikaltimo priemonių, pajamų ar turto išaldymu ir konfiskavimu, valdymu ir galutiniu jų realizavimu. Valstybės narės gali nuspręsti dėl tinkamos tokios strategijos formos ir atsižvelgti į jų konstitucinę sistemą. Šioje direktyvoje turėtų būti nustatyti elementai, kurie turi būti įtraukti į tą strategiją, pavyzdžiui, visų su turto susigrąžinimu susijusių kompetentingų institucijų funkcijų ir atsakomybės aprašymas ir jų veiklos koordinavimo bei bendradarbiavimo tvarka, nenustatant konkrečios informacijos, kuri turi būti įtraukta į tą strategiją, rūšies. Be to, valstybės narės kompetentingoms institucijoms turėtų suteikti būtinų išteklių, kad jos galėtų veiksmingai atlikti savo užduotis. Kompetentingos institucijos turėtų būti suprantamos kaip valdžios institucijos, kurioms pavesta pagal nacionalines sistemas vykdyti šioje direktyvoje nurodytas užduotis;
- (55) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad turto valdymo tarnybos ir, kai tinkama, turto susigrąžinimo tarnybos bei kitos kompetentingos institucijos, atliekančios užduotis pagal šią direktyvą, galėtų greitai gauti informaciją, būtiną veiksmingam išaldyto ir konfiskuoto turto valdymui užtikrinti. Tuo tikslu valstybės narės turėtų įdiegti vieną ar daugiau veiksmingų priemonių, pavyzdžiui, sukurti pagal šią direktyvą išaldyto ir konfiskuoto turto registrus;
- (56) siekiant įvertinti turto susigrąžinimo, turto valdymo ir konfiskavimo sistemos veiksmingumą ir efektyvumą, būtina rinkti ir skelbti palyginamus būtiniausius atitinkamus statistinius duomenis apie turto išaldymą, valdymą ir konfiskavimą;
- (57) siekiant padėti Komisijai, kiek tai susiję su šios direktyvos įgyvendinimu, ir sudaryti palankesnes sąlygas turto susigrąžinimo tarnybų ir turto valdymo tarnybų bendradarbiavimui, taip pat keistis geriausios praktikos pavyzdžiais, turėtų būti sukurtas bendradarbiavimo dėl turto susigrąžinimo ir konfiskavimo tinklas. Tą tinklą turėtų sudaryti turto susigrąžinimo tarnybų ir turto valdymo tarnybų atstovai, o jai pirmininkauti turėtų Komisija ir, kai tinkama, Europolas. Komisija galėtų pakviesti Eurojusto, Europos prokuratūros ir, kai tikslinga, Kovos su pinigų plovimu institucijos atstovus dalyvauti to tinklo posėdžiuose;

⁽²³⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

- (58) organizuotos nusikalstamos grupės veikia nepaisydamos sienų ir vis dažniau įgyja turto ne tose valstybėse narėse, kuriose yra išsikūrusios, taip pat trečiojoje šalyje. Atsižvelgiant į tarptautinį organizuoto nusikalstamumo aspektą, tarptautinis bendradarbiavimas yra labai svarbus siekiant susigrąžinti pelną ir konfiskuoti finansinį turtą, kuris leidžia nusikaltėliams veikti. Todėl valstybės narės turėtų užtikrinti, kad tiek turto susigrąžinimo, tiek turto valdymo tarnybos kuo didesniu mastu bendradarbiautų su savo partneriais trečiojoje šalyje, siekdamos atsekti, nustatyti ir valdyti priemones, pajamas arba turtą, kurie, vykstant procesui baudžiamosiose bylose, yra arba galėtų tapti nutarimo išaldyti ar konfiskuoti turtą objektu. Svarbu, kad valstybės narės naudotųsi esamomis bendradarbiavimo sistemomis ir yra skatinamos plėtoti ar koreguoti esamus dvišalius susitarimus, prisijungti prie esamų daugiašalių konvencijų arba, kai nėra jokių kitų priemonių, sudaryti naujus dvišalius susitarimus. Priemonėms, kurių imamasi tuo atžvilgiu, taikomos Direktyvoje (ES) 2016/680 ir, kai aktualu, Reglamente (ES) 2016/679 nustatytos duomenų apsaugos taisyklės;
- (59) turto susigrąžinimo tarnybos ir turto valdymo tarnybos taip pat turėtų glaudžiai bendradarbiauti su Sąjungos įstaigomis ir agentūromis, įskaitant Europolą, Eurojustą ir Europos prokuratūrą, pagal jų atitinkamus įgaliojimus ir pagal taikytiną teisinę sistemą, jei tai būtina siekiant atsekti ir nustatyti turtą atliekant Europolo ir Eurojusto remiamus tarpvalstybinius tyrimus arba Europos prokuratūros atliekamus tyrimus. Valstybės narės, laikydamosi savo atitinkamų pareigų pagal Tarybos reglamentą (ES) 2017/1939⁽²⁴⁾, turėtų užtikrinti, kad jų turto susigrąžinimo tarnybos vykdytų atitinkamas Reglamente (ES) 2017/1939 nustatytas pareigas;
- (60) siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi bendro supratimo ir minimalių standartų, susijusių su turto atsekimu ir nustatymu, išaldymu, konfiskavimu ir valdymu, šioje direktyvoje turėtų būti nustatytos būtiniausios atitinkamų priemonių ir susijusių apsaugos priemonių taisyklės. Būtiniausių taisyklių priėmimas neužkertą kelio valstybėms narėms suteikti platesnius įgaliojimus turto susigrąžinimo tarnyboms ar turto valdymo tarnyboms, numatyti išsamesnes turto išaldymo ir konfiskavimo taisykles arba nustatyti papildomas apsaugos priemones pagal nacionalinę teisę, jei tokios nacionalinės priemonės ir nuostatos netrukdo siekti šios direktyvos tikslo;
- (61) kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. palengvinti turto konfiskavimą procesuose baudžiamosiose bylose, valstybės narės negali deramai pasiekti, o jo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (62) šioje direktyvoje numatytas išsamus taisyklių rinkinys, kuris iš dalies sutaptų su jau galiojančiais teisės aktais, todėl ji turėtų pakeisti Tarybos bendruosius veiksmus 98/699/TVR⁽²⁵⁾, Tarybos pamatinį sprendimą 2001/500/TVR⁽²⁶⁾, Pamatinį sprendimą 2005/212/TVR, Sprendimą 2007/845/TVR ir Direktyvą 2014/42/ES valstybių narių, kurioms ši direktyva privaloma, atžvilgiu;
- (63) pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šią direktyvą ir ji nėra jai privaloma;
- (64) pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 1, 2 straipsnius ir 4a straipsnio 1 dalį bei nedarant poveikio to protokolo 4 straipsniui, Airija nedalyvauja priimant šią direktyvą ir ji nėra jai privaloma ar taikoma;

⁽²⁴⁾ 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (OL L 283, 2017 10 31, p. 1).

⁽²⁵⁾ 1998 m. gruodžio 3 d. Bendrieji veiksmai 98/699/TVR, Tarybos priimti remiantis Europos Sąjungos sutarties K.3 straipsniu dėl pinigų plovimo, nusikaltimo priemonių ir nusikalstamu būdu įgytų pajamų nustatymo, paieškos, išaldymo, areštavimo ir konfiskavimo (OL L 333, 1998 12 9, p. 1).

⁽²⁶⁾ 2001 m. birželio 26 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2001/500/TVR dėl pinigų plovimo, nusikaltimo priemonių ir nusikalstamu būdu įgytų pajamų nustatymo, paieškos, išaldymo, areštavimo ir konfiskavimo (OL L 182, 2001 7 5, p. 1).

- (65) vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1725⁽²⁷⁾ 42 straipsnio 1 ir 2 dalimis buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu, ir jis 2022 m. liepos 19 d. pateikė nuomonę⁽²⁸⁾,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

Bendrosios nuostatos

1 straipsnis

Dalykas

Šia direktyva nustatomos būtinausias turto atsekimo ir nustatymo, išaldymo, konfiskavimo ir valdymo vykstant procesui baudžiamosiose bylose taisyklės.

Ši direktyva taikoma nedarant poveikio išaldymo ir konfiskavimo priemonėms civilinėse arba administracinėse bylose.

2 straipsnis.

Taikymo sritis

1. Ši direktyva taikoma nusikalstamoms veikoms, kurioms taikomi:
 - a) Pamatinis sprendimas 2008/841/TVR;
 - b) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/541⁽²⁹⁾;
 - c) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/36/ES⁽³⁰⁾;
 - d) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/93/ES⁽³¹⁾;
 - e) Tarybos pamatinis sprendimas 2004/757/TVR⁽³²⁾;
 - f) Konvencija dėl kovos su korupcija, susijusia su Europos Bendrijų pareigūnais ar Europos Sąjungos valstybių narių pareigūnais, parengta vadovaujantis Europos Sąjungos sutarties K.3 straipsnio 2 dalies c punktu⁽³³⁾ ir Tarybos pamatinis sprendimas 2003/568/TVR⁽³⁴⁾;
 - g) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1673⁽³⁵⁾;
 - h) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/713⁽³⁶⁾;

⁽²⁷⁾ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

⁽²⁸⁾ OL C 425, 2022 11 8, p. 2.

⁽²⁹⁾ 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/475/TVR ir iš dalies keičianti Tarybos sprendimą 2005/671/TVR (OL L 88, 2017 3 31, p. 6).

⁽³⁰⁾ 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/629/TVR (OL L 101, 2011 4 15, p. 1).

⁽³¹⁾ 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/93/ES dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus, jų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2004/68/TVR (OL L 335, 2011 12 17, p. 1).

⁽³²⁾ 2004 m. spalio 25 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2004/757/TVR, nustatantis būtinausias nuostatas dėl nusikalstamų veikų sudėties požymių ir bausmių neteisėtoms prekybos narkotikais srityje (OL L 335, 2004 11 11, p. 8).

⁽³³⁾ OL C 195, 1997 6 25, p. 1.

⁽³⁴⁾ 2003 m. liepos 22 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2003/568/TVR dėl kovos su korupcija privačiame sektoriuje (OL L 192, 2003 7 31, p. 54).

⁽³⁵⁾ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1673 dėl kovos su pinigų plovimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 284, 2018 11 12, p. 22).

⁽³⁶⁾ 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/713 dėl kovos su sukčiavimu negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimu, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/413/TVR (OL L 123, 2019 5 10, p. 18).

- i) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/62/ES ⁽³⁷⁾;
- j) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/40/ES ⁽³⁸⁾;
- k) Protokolas prieš neteisėtą šaunamųjų ginklų, jų dalių ir komponentų bei šaudmenų gamybą ir prekybą jais, papildantis Jungtinių Tautų konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą ⁽³⁹⁾;
- l) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 ⁽⁴⁰⁾;
- m) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/99/EB ⁽⁴¹⁾ ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/35/EB ⁽⁴²⁾;
- n) Pamatinis sprendimas 2002/946/TVR ir Tarybos direktyva 2002/90/EB;
- o) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/57/ES ⁽⁴³⁾;
- p) Direktyva (ES) 2024/1226.

2. Ši direktyva taikoma veikiant nusikalstamoje organizacijoje padarytoms nusikalstamoms veikoms, kaip nurodyta Pamatinio sprendimo 2008/841/TVR 1 straipsnio 1 punkte.

3. Ši direktyva taikoma bet kurioms nusikalstamoms veikoms, nurodytoms kituose Sąjungos teisės aktuose, jei tokiuose aktuose numatyta, kad ši direktyva taikoma toms nusikalstamoms veikoms.

4. II skyriaus nuostatos dėl priemonių, pajamų ar turto atsekimo ir nustatymo taikomos visoms nacionalinėje teisėje apibrėžtomis nusikalstamoms veikoms, už kurias baudžiama laisvės atėmimu arba sprendimu dėl įkalinimo bent vieniems metams.

3 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) pajamos – bet kokia iš nusikalstamos veikos tiesiogiai ar netiesiogiai gauta ekonominė nauda; jas sudaro bet kokios formos turtas ir jos apima visas vėliau reinvestuotas ar transformuotas tiesiogines pajamas ir materialinę naudą;
- 2) turtas – bet kokios rūšies materialus arba nematerialus, kilnojamasis arba nekilnojamasis turtas, įskaitant kriptoturtą, ir teisiniai dokumentai ar raštai bet kuriuo formatu, patvirtinantys nuosavybės teisę arba teisę į tokį turtą;
- 3) nusikalstamų veikų priemonės – bet koks turtas, kuris bet kokiu būdu yra visas arba iš dalies panaudotas arba skirtas panaudoti nusikalstamai veikai daryti;
- 4) atsekimas ir nustatymas – kompetentingų institucijų atliekamas tyrimas siekiant nustatyti nusikalstamų veikų priemones, pajamas ar turtą, kurie galėtų būti gauti iš nusikalstamos veiklos;
- 5) išaldymas – laikinas draudimas perleisti, sunaikinti, transformuoti turtą, jį realizuoti arba pakeisti jo buvimo vietą arba laikinas turto saugojimo ar kontrolės prisiėmimas;

⁽³⁷⁾ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/62/ES dėl euro ir kitų valiutų apsaugos nuo padirbinėjimo baudžiamosios teisės priemonėmis, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2000/383/TVR (OL L 151, 2014 5 21, p. 1).

⁽³⁸⁾ 2013 m. rugpjūčio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/40/ES dėl atakų prieš informacines sistemas, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2005/222/TVR (OL L 218, 2013 8 14, p. 8).

⁽³⁹⁾ OL L 89, 2014 3 25, p. 10.

⁽⁴⁰⁾ 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29).

⁽⁴¹⁾ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/99/EB dėl aplinkos apsaugos pagal baudžiamąją teisę (OL L 328, 2008 12 6, p. 28).

⁽⁴²⁾ 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/35/EB dėl taršos iš laivų ir sankcijų už taršos pažeidimus, įskaitant baudžiamąsias, įvedimo (OL L 255, 2005 9 30, p. 11).

⁽⁴³⁾ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/57/ES dėl baudžiamųjų sankcijų už manipuliavimą rinka (manipuliavimo rinka direktyva) (OL L 173, 2014 6 12, p. 179).

- 6) konfiskavimas – dėl nusikalstamos veikos teismo paskirtas galutinis turto paėmimas;
- 7) nusikalstama organizacija – nusikalstama organizacija, kaip apibrėžta Pamatinio sprendimo 2008/841/TVR 1 straipsnio 1 punkte;
- 8) auka – auka, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/29/ES 2 straipsnio 1 dalies a punkte, arba juridinis asmuo, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje, patyręs žalą arba ekonominius nuostolius tiesiogiai dėl bet kurios iš nusikalstamų veikų, kurioms taikoma ši direktyva;
- 9) tikrasis savininkas – tikrasis savininkas, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2015/849 3 straipsnio 6 punkte;
- 10) asmuo, kuriam taikoma priemonė –
 - a) fizinis arba juridinis asmuo, kurio atžvilgiu yra priimtas nutarimas išaldyti arba konfiskuoti turtą;
 - b) fizinis arba juridinis asmuo, kuriam priklauso turtas, dėl kurio yra priimtas nutarimas išaldyti arba konfiskuoti;
 - c) trečiasis asmuo, kurio teisėms, susijusioms su turtu, dėl kurio yra priimtas nutarimas išaldyti arba konfiskuoti, tas nutarimas daro tiesioginę žalą, arba
 - d) fizinis arba juridinis asmuo, kurio turtui taikomas išankstinis pardavimas pagal šios direktyvos 21 straipsnį.

II SKYRIUS

Atsekimas ir nustatymas

4 straipsnis

Turto atsekimo tyrimai

1. Siekdamas sudaryti palankesnes sąlygas tarpvalstybiniam bendradarbiavimui, valstybės narės imasi priemonių, kad būtų galima greitai atsekti ir nustatyti nusikalstamų veikų priemones, pajamas ar turtą, kurie yra arba galėtų tapti procese baudžiamosiose bylose priimto nutarimo išaldyti ar konfiskuoti objektu.
2. 1 dalyje nurodytas turtas taip pat apima turtą, kuris yra arba galėtų tapti nutarimo išaldyti ar konfiskuoti pagal Direktyvos (ES) 2024/1226 10 straipsnio 2 dalį objektu.
3. Jai pradedamas tyrimas, susijęs su nusikalstama veika, kuri galėjo duoti didelės ekonominės naudos, kompetentingos institucijos nedelsdamos atlieka turto atsekimo tyrimus pagal 1 dalį. Valstybės narės gali apsiriboti tokiais turto atsekimo tyrimais tiriant nusikalstamas veikas, kurios galėjo būti padarytos veikiant nusikalstamoje organizacijoje.

5 straipsnis

Turto susigrąžinimo tarnybos

1. Kiekviena valstybė narė įsteigia bent vieną turto susigrąžinimo tarnybą, kad palengvintų tarpvalstybinį bendradarbiavimą turto atsekimo tyrimų srityje.
2. Turto susigrąžinimo tarnyboms pavedamos šios užduotys:
 - a) atsekti ir nustatyti nusikalstamų veikų priemones, pajamas ar turtą, kai to reikia siekiant padėti kitoms nacionalinėms kompetentingoms institucijoms, atsakingoms už turto atsekimo tyrimus pagal 4 straipsnį, arba Europos prokuratūrai;
 - b) atsekti ir nustatyti nusikalstamų veikų priemones, pajamas ar turtą, kurie yra arba galėtų tapti kompetentingos institucijos kitoje valstybėje narėje priimto nutarimo išaldyti arba konfiskuoti objektu;
 - c) bendradarbiauti ir keistis informacija su turto susigrąžinimo tarnybomis kitose valstybėse narėse ir Europos prokuratūra, atsekant ir nustatant nusikalstamų veikų priemones, pajamas ar turtą, kurie yra arba galėtų tapti nutarimo išaldyti arba konfiskuoti objektu.

3. Kad galėtų vykdyti savo užduotis pagal 2 dalies b punktą, turto susigrąžinimo tarnybos turi teisę prašyti atitinkamų kompetentingų institucijų pagal nacionalinę teisę bendradarbiauti su jomis, kai tai būtina siekiant atsekti ir nustatyti nusikalstamų veikų priemones, pajamas ar turtą.

4. Turto susigrąžinimo tarnyboms suteikiami įgaliojimai atsekti ir nustatyti asmenų ir subjektų, kuriems taikomos Sąjungos ribojamosios priemonės, turtą, kai tai būtina siekiant palengvinti šios direktyvos 2 straipsnio 1 dalies p punkte nurodytų nusikalstamų veikų atskleidimą, kai to paprašo nacionalinės kompetentingos institucijos, remdamosi požymiais ir pagrįstomis prielaidomis manyti, kad buvo padaryta nusikalstama veika pagal Direktyvos (ES) 2024/1226 3 straipsnį. Tokiais įgaliojimais nedaromas poveikis pagal nacionalinę procesinę teisę nustatytiems atitinkamiems procedūriniais reikalavimams ir apsaugos priemonėms, įskaitant baudžiamojo proceso inicijavimo taisykles arba, kai būtina, reikalavimą gauti teismo leidimą.

6 straipsnis

Prieiga prie informacijos

1. 5 straipsnyje nurodytų užduočių vykdymo tikslais valstybės narės užtikrina, kad turto susigrąžinimo tarnybos turėtų prieigą prie šiame straipsnyje nurodytos informacijos tokiu mastu, kiek tokia informacija yra būtina nusikalstamų veikų priemonėms, pajamoms ar turtui atsekti ir nustatyti.

2. Valstybės narės užtikrina, kad turto susigrąžinimo tarnybos turėtų neatidėliotiną ir tiesioginę prieigą prie toliau nurodytos informacijos, jei tokia informacija saugoma valdžios institucijų turimose centralizuotose arba tarpusavyje sujungtose duomenų bazėse arba registruose:

- a) nacionaliniais nekilnojamojo turto registrais arba elektroninėmis duomenų paieškos sistemomis ir žemės bei kadastro registrais;
- b) nacionaliniais pilietybės ir gyventojų registrais, susijusiais su fiziniais asmenimis;
- c) nacionaliniais motorinių transporto priemonių, orlaivių ir vandens transporto priemonių registrais;
- d) prekybos registrais, įskaitant verslo duomenų ir įmonių registrus;
- e) nacionaliniais tikrųjų savininkų registrais pagal Direktyvą (ES) 2015/849 ir duomenimis, prieinamais tarpusavyje sujungus tikrųjų savininkų registrus pagal tą direktyvą;
- f) centralizuotais banko sąskaitų registrais pagal Direktyvą (ES) 2019/1153.

3. 1 dalies tikslais valstybės narės užtikrina, kad turto susigrąžinimo tarnybos galėtų nedelsiant ir tiesiogiai arba pateikusios prašymą greitai gauti toliau nurodytą informaciją:

- a) fiskalinius duomenis, įskaitant mokesčių administratorių turimus duomenis;
- b) nacionalinius socialinės apsaugos duomenis;
- c) atitinkamą informaciją, kurią turi valdžios institucijos, kompetentingos nusikalstamų veikų prevencijos, atskleidimo, tyrimo ar patraukimo už jas baudžiamojo atsakomybės klausimais;
- d) informaciją apie hipotekas ir paskolas;
- e) nacionalinėse valiutos duomenų bazėse ir valiutų keitimo duomenų bazėse esančią informaciją;
- f) informaciją apie vertybinius popierius;
- g) muitinės duomenis, be kita ko, apie tarpvalstybinius fizinius grynųjų pinigų perdavimus;
- h) informaciją apie įmonių metines finansines ataskaitas;
- i) informaciją apie elektroninius pervedimus ir sąskaitų likučius;
- j) informaciją apie kriptoturto sąskaitas ir kriptoturto pervedimus, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2023/1113 ⁽⁴⁴⁾ 3 straipsnyje;

⁽⁴⁴⁾ 2023 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/1113 dėl informacijos, teikiamos pervedant lėšas ir tam tikrą kriptoturtą, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2015/849 (OL L 150, 2023 6 9, p. 1).

k) vadovaujantis Sąjungos teise, duomenis, kurie laikomi Vizų informacinėje sistemoje (VIS), antrosios kartos Šengeno informacinėje sistemoje (SIS II), atvykimo ir išvykimo sistemoje (AIS), Europos kelionių informacijos ir leidimų sistemoje (ETIAS) ir Europos nuosprendžių registrų informacinėje sistemoje ECRIS-TCN.

4. Jei 2 ir 3 dalyse nurodyta informacija nėra saugoma valdžios institucijų turimose centralizuotose ar tarpusavyje sujungtose duomenų bazėse ar registruose, valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad turto susigrąžinimo tarnybos galėtų greitai gauti tą informaciją iš atitinkamų institucijų kitomis priemonėmis racionalizuotu ir standartizuotu būdu.

5. Valstybės narės gali nuspręsti, kad dėl prieigos prie 3 dalies a, b ir c punktuose nurodytos informacijos reikalingas pagrįstas prašymas ir kad toks prašymas gali būti atmestas, jei suteikus prašomą informaciją:

a) kiltų pavojus vykdomo tyrimo sėkmingai baigčiai;

b) būtų aiškiai neproporcinga teisėtiems fizinio ar juridinio asmens interesams, kiek tai susiję su tikslais, dėl kurių prašoma suteikti prieigą prie informacijos, arba

c) apimtų kitos valstybės narės ar trečiosios valstybės pateiktą informaciją ir neįmanoma gauti sutikimo ją perduoti toliau.

6. Prieiga prie šiame straipsnyje nurodytos informacijos nedaro poveikio nacionalinėje teisėje nustatytoms procedūrinėms apsaugos priemonėms, įskaitant, kai būtina, reikalavimą gauti teismo leidimą.

7 straipsnis

Turto susigrąžinimo tarnybų prieigos prie informacijos sąlygos

1. 6 straipsnyje nurodyta informacija prieinama įvertinus kiekvieną konkretų atvejį, tik kai tai būtina bei proporcinga 5 straipsnyje nurodytų užduočių vykdymo tikslais ir darbuotojams, kurie yra specialiai paskirti ir kuriems leidžiama turėti prieigą prie tokios informacijos.

2. Valstybės narės užtikrina, kad turto susigrąžinimo tarnybų darbuotojai laikytųsi konfidencialumo ir profesinės paslapties taisyklių, kaip numatyta taikytinoje nacionalinėje teisėje, taip pat Sąjungos duomenų apsaugos *acquis*. Valstybės narės užtikrina, kad turto susigrąžinimo tarnybų darbuotojai turėtų reikiamų specializuotų įgūdžių ir gebėjimų, reikalingų jų funkcijoms veiksmingai atlikti.

3. Valstybės narės užtikrina, kad būtų įdiegtos tinkamos techninės ir organizacinės priemonės, kuriomis užtikrinamas duomenų tvarkymo riziką atitinkantis saugumo lygis, kad turto susigrąžinimo tarnybos galėtų turėti prieigą prie 6 straipsnyje nurodytos informacijos ir atlikti jos paiešką.

8 straipsnis

Turto susigrąžinimo tarnybų prieigos ir paieškos stebėseną

Valstybės narės nustato, kad įrašai apie turto susigrąžinimo tarnybų pagal šią direktyvą vykdomus prieigos ir paieškos veiksmus turi būti saugomi pagal Direktyvos (ES) 2016/680 25 straipsnį.

9 straipsnis

Keitimasis informacija

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad jų turto susigrąžinimo tarnybos kitos valstybės narės turto susigrąžinimo tarnybos prašymu pateiktą visą informaciją, kuri prieinama toms turto susigrąžinimo tarnyboms ir kuri būtina tos informacijos prašančiosios turto susigrąžinimo tarnybos (toliau – prašančioji turto susigrąžinimo tarnyba) užduotims pagal 5 straipsnį vykdyti. Galima pateikti tik tas asmens duomenų kategorijas, kurios yra išvardytos Reglamento (ES) 2016/794 II priedo B skirsnio 2 punkte, išskyrus to priedo B skirsnio 2 dalies c punkto v papunktyje nurodytą teismo ekspertizės informaciją apie asmens tapatybę.

Visi pateiktini asmens duomenys nustatomi kiekvienu konkrečiu atveju, atsižvelgiant į tai, kas būtina užduotims pagal 5 straipsnį vykdyti, taip pat laikantis Direktyvos (ES) 2016/680.

2. Teikdama prašymą pagal 1 dalį, prašančioji turto susigrąžinimo tarnyba kuo tiksliau nurodo:
 - a) prašymo objektą;
 - b) prašymo priežastis, įskaitant prašomos informacijos svarbą atitinkamo turto atsekimui ir nustatymui;
 - c) proceso pobūdį;
 - d) nusikalstamos veikos, dėl kurios pateiktas prašymas, rūšį;
 - e) proceso ryšį su valstybe nare, kurioje yra prašymą gaunanti turto susigrąžinimo tarnyba;
 - f) duomenis apie turtą, dėl kurio ketinama imtis priemonių arba kurio ieškoma, pvz., banko sąskaitas, nekilnojamąjį turtą, transporto priemones, laivus, orlaivius, bendroves ir kitus didelės vertės objektus;
 - g) jei būtina fizinių ar juridinių asmenų, kurie, kaip manoma, yra susiję, tapatybei nustatyti, bet kokį asmens dokumentą, jei turima, ir atitinkamai kitus duomenis, pvz., vardą, pavardę ar pavadinimą, pilietybę, gyvenamąją vietą, nacionalinius identifikacinius numerius arba socialinio draudimo numerius, adresus, gimimo datą ir vietą, registracijos datą, įsisteigimo valstybę, akcininkus, būstines ir patronuojamąsias įmones;
 - h) kai taikytina, prašymo skubos priežastis.
3. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad sudarytų sąlygas savo turto susigrąžinimo tarnyboms be atskiro prašymo teikti informaciją turto susigrąžinimo tarnybai kitoje valstybėje narėje, kai tos tarnybos gauna informacijos apie nusikalstamų veikų priemones, pajamas ar turtą, kuri, jų nuomone, yra būtina tos kitos valstybės narės turto susigrąžinimo tarnybos užduotims pagal 5 straipsnį vykdyti. Teikdamos tokią informaciją turto susigrąžinimo tarnybos išdėsto priežastis, kodėl teikiama informacija yra laikoma būtina.
4. Išskyrus tuos atvejus, kai pagal 1 arba 3 dalį informaciją teikianti turto susigrąžinimo tarnyba nurodo kitaip, teikiama informacija gali būti pateikta kaip įrodymas valstybės narės, kurioje yra tą informaciją gaunanti turto susigrąžinimo tarnyba, nacionaliniam teismui arba kompetentingai institucijai, laikantis procedūrų pagal nacionalinę teisę, įskaitant procedūrinės taisyklės dėl įrodymų leistinumą procesuose baudžiamosiose bylose, laikantis Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos ir Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnyje išdėstytų valstybių narių pareigų.
5. Valstybės narės užtikrina, kad turto susigrąžinimo tarnybos turėtų tiesioginę prieigą prie Saugaus keitimosi informacija tinklo programos (toliau – SIENA) ir naudotų specialius SIENA turto susigrąžinimo tarnyboms skirtus laukus, atitinkančius pagal 2 dalį prašomą informaciją, arba, kai būtina ir išimties tvarka – kitus saugius keitimosi informacija pagal šį straipsnį kanalus.
6. Turto susigrąžinimo tarnybos gali atsisakyti suteikti informaciją prašančiajai turto susigrąžinimo tarnybai, jei yra faktinių priežasčių manyti, kad suteikta informacija:
 - a) pakenktų esminiems valstybės narės, kurioje yra prašymą gaunanti turto susigrąžinimo tarnyba, nacionalinio saugumo interesams;
 - b) keltų pavojų vykdomam tyrimui ar kriminalinės žvalgybos operacijai arba kiltų neišvengiama grėsmė asmens gyvybei ar fizinei neliečiamybei, arba
 - c) būtų akivaizdžiai neproporcinga tikslų, kuriais tos informacijos paprašyta, atžvilgiu, arba būtų su jais nesusijusi.
7. Jei pagal 6 dalį turto susigrąžinimo tarnyba suteikti informaciją prašančiajai turto susigrąžinimo tarnybai atsisako, valstybė narė, kurioje yra prašymą gaunanti turto susigrąžinimo tarnyba, imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad būtų nurodytos atsisakymo priežastys ir kad būtų iš anksto pasitarta su prašančiąja turto susigrąžinimo tarnyba. Atsisakoma pateikti tik tą prašomos informacijos dalį, su kuria susijusios 6 dalyje išdėstytos priežastys, ir toks atsisakymas nedaro poveikio pareigai pagal šią direktyvą pateikti kitas tos informacijos dalis, kai taikytina.

10 straipsnis

Informacijos pateikimo terminai

1. Valstybės narės užtikrina, kad turto susigrąžinimo tarnybos atsakytų į prašymus pateikti informaciją, pateiktus pagal 9 straipsnio 1 dalį, kuo greičiau ir bet kuriuo atveju per toliau nurodytus terminus:
 - a) per septynias kalendorines dienas visais atvejais, kai prašymai nėra skubūs;
 - b) per aštuonias valandas, kai prašymai yra skubūs ir susiję su 6 straipsnyje nurodyta informacija, kuri saugoma duomenų bazėse ir registruose, prie kurių tos turto susigrąžinimo tarnybos turi tiesioginę prieigą;
 - c) per tris kalendorines dienas, kai prašymai yra skubūs ir susiję su informacija, prie kurios tos turto susigrąžinimo tarnybos neturi tiesioginės prieigos.
2. Jei informacija, kurios prašoma pagal 1 dalies b punktą, nėra tiesiogiai prieinama arba pagal 1 dalies a punktą pateiktas prašymas sudaro neproporcingą našą prašymą gavusiai turto susigrąžinimo tarnybai, ta turto susigrąžinimo tarnyba gali atidėti informacijos teikimą. Tokiu atveju prašymą gaunanti turto susigrąžinimo tarnyba nedelsdama informuoja prašančiąją turto susigrąžinimo tarnybą apie tą atidėjimą ir kuo greičiau, ne vėliau kaip per septynias dienas nuo pradinio termino, nustatyto pagal 1 dalies a punktą, pabaigos arba per tris dienas nuo pradinio termino, nustatyto pagal 1 dalies b ir c punktus, pabaigos pateikia prašomą informaciją.
3. 1 dalyje nustatyti terminai padedami skaičiuoti, kai tik gaunamas prašymas pateikti informaciją.

III SKYRIUS

Išaldymas ir konfiskavimas

11 straipsnis

Išaldymas

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, kad būtų galima išaldyti turtą, kai tai būtina galimam to turto konfiskavimui pagal 12–16 straipsnius užtikrinti. Išaldymo priemonės sudaro nutarimai išaldyti turtą ir neatidėliotini veiksmai.
2. Prireikus imamasi neatidėliotinių veikslių siekiant išsaugoti turtą, kol išduodamas nutarimas išaldyti. Kai neatidėliotinas veiksmas netampa nutarimu išaldyti, valstybės narės apriboja tų neatidėliotinių veikslių laikiną galiojimą.
3. Nedarant poveikio kitų kompetentingų institucijų įgaliojimams, valstybės narės sudaro sąlygas turto susigrąžinimo tarnyboms nedelsiant imtis veikslių pagal 2 dalį, jei kyla neišvengiama rizika, kad turtas, kurį jos atsekė ir nustatė vykdydamos savo užduotis pagal 5 straipsnio 2 dalies b punktą, dings. Tokie neatidėliotini veiksmai galioja ne ilgiau kaip septynias darbo dienas.
4. Valstybės narės užtikrina, kad išaldymo priemonių imtųsi tik kompetentinga institucija ir kad tokių priemonių priežastys būtų išdėstytos atitinkamame sprendime arba įrašytos į bylą, jei išaldymo priemonė nėra paskirta raštu.
5. Nutarimas išaldyti galioja tik tol, kol tai būtina turtui išsaugoti siekiant jį prireikus vėliau konfiskuoti. Išaldyto turto, kuris vėliau nekonfiskuojamas, išaldymas nepagrįstai nedelsiant panaikinamas. Sąlygos arba procedūrinės taisyklės, kurių laikantis toks išaldymas panaikinamas, nustatomos nacionalinėje teisėje.

12 straipsnis

Konfiskavimas

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad būtų galima visiškai arba iš dalies konfiskuoti priemones ir pajamas, gautas iš nusikalstamos veikos, dėl kurios priimtas galutinis apkaltinamasis nuosprendis, kuris taip pat gali būti priimtas per teismo procesą *in absentia*.

2. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad būtų galima konfiskuoti turtą, kurio vertė atitinka priemones arba pajamas, gautas iš nusikalstamos veikos, dėl kurios priimtas galutinis apkaltinamasis nuosprendis, kuris taip pat gali būti priimtas per teismo procesą *in absentia*. Toks konfiskavimas gali būti subsidiarus konfiskavimui pagal 1 dalį arba atliekamas kaip jo alternatyva.

13 straipsnis

Konfiskavimas iš trečiųjų asmenų

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad būtų galima konfiskuoti pajamas ar kitą turtą, kurio vertė atitinka pajamas, kurias įtariamasis arba kaltinamasis tiesiogiai ar netiesiogiai perdavė tretiesiems asmenims arba kurias tretieji asmenys įsigijo iš įtariamojo ar kaltinamojo.

Konfiskuoti pirmoje pastraipoje nurodytas pajamas ar kitą turtą leidžiama, kai nacionalinis teismas, remdamasis konkrečiais bylos faktais ir aplinkybėmis, yra nustatęs, kad atitinkami tretieji asmenys žinojo arba turėjo žinoti, kad perdavimo arba įsigijimo tikslas buvo išvengti konfiskavimo. Tokie faktai ir aplinkybės apima:

- a) perdavimą arba įsigijimą, kuris buvo atliktas nemokamai arba už sumą, kuri yra akivaizdžiai neproporcinga turto rinkos vertei, arba
 - b) tai, kad turtas buvo perduotas artimai susijusiems asmenims, o faktiškai jį toliau kontroliuoja įtariamasis arba kaltinamasis asmuo.
2. 1 dalis nedaro poveikio *bona fide* trečiųjų asmenų teisėms.

14 straipsnis

Išplėstinis konfiskavimas

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad būtų galima visiškai arba iš dalies konfiskuoti turtą, priklausantį už nusikalstamą veiką nuteistam asmeniui, kai dėl padarytos nusikalstamos veikos gali būti tiesiogiai ar netiesiogiai gaunama ekonominės naudos, ir kai nacionalinis teismas įsitikina, kad turtas yra gautas dėl nusikalstamo elgesio.

2. Nustatant, ar atitinkamas turtas yra gautas dėl nusikalstamo elgesio, atsižvelgiama į visas bylos aplinkybes, įskaitant konkrečius faktus ir turimus įrodymus, pvz., į tai, kad turto vertė yra neproporcinga nuteistojo teisėtoms pajamoms.

3. Šiame straipsnyje sąvoka „nusikalstama veika“ apima bent 2 straipsnio 1–3 dalyse išvardytas nusikalstamas veikas, kai už tokias nusikalstamas veikas baudžiama laisvės atėmimu, kurio ilgiausias terminas – bent ketveri metai.

15 straipsnis

Ne apkaltinamoju nuosprendžiu pagrįstas konfiskavimas

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad šio straipsnio 2 dalyje nustatytais sąlygomis būtų galima konfiskuoti 12 straipsnyje nurodytas nusikalstamų veikų priemones, pajamas ar turtą, arba pajamas ar turtą, kurie buvo perduoti tretiesiems asmenims, kaip nurodyta 13 straipsnyje, tais atvejais, kai baudžiamasis procesas buvo pradėtas, tačiau jo nebuvo galima tęsti dėl vienos ar daugiau šių aplinkybių:

- a) įtariamojo arba kaltinamojo ligos;
- b) įtariamojo arba kaltinamojo pasislėpimo;
- c) įtariamojo arba kaltinamojo mirties;
- d) nacionalinėje teisėje nustatyto atitinkamos nusikalstamos veikos senaties termino, trumpesnio nei 15 metų ir pasibaigusio po to, kai buvo pradėtas baudžiamasis procesas.

2. Pagal šį straipsnį atliekamas konfiskavimas be išankstinio apkaltinamojo nuosprendžio taikomas tik tais atvejais, kai, nesant 1 dalyje nurodytų aplinkybių, atitinkamas baudžiamasis procesas būtų galėjęs pasibaigti apkaltinamoju nuosprendžiu bent dėl tų veikų, kurios galėjo tiesiogiai ar netiesiogiai suteikti didelės ekonominės naudos, ir kai nacionalinis teismas įsitikina, kad konfiskuotinos nusikalstamų veikų priemonės, pajamos arba turtas yra gauti iš atitinkamos nusikalstamos veikos arba yra tiesiogiai ar netiesiogiai su ja susiję.

16 straipsnis

Nepagrįstai įgyto turto, susijusio su nusikalstamu elgesiu, konfiskavimas

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad tais atvejais, kai pagal nacionalinę teisę 12–15 straipsniuose nustatytos konfiskavimo priemonės negali būti taikomos, būtų galima konfiskuoti turtą, nustatytą atliekant su nusikalstama veika susijusį tyrimą, jei nacionalinis teismas įsitikina, kad nustatytas turtas yra gautas dėl nusikalstamo elgesio veikiant nusikalstamoje organizacijoje ir tas elgesys gali tiesiogiai ar netiesiogiai suteikti didelės ekonominės naudos.
2. Nustatant, ar 1 dalyje nurodytas turtas turėtų būti konfiskuotas, atsižvelgiama į visas bylos aplinkybes, įskaitant turimus įrodymus ir konkrečius faktus, kurie gali apimti šiuos aspektus:
 - a) tai, kad turto vertė yra iš esmės neproporcinga asmens, kuriam taikoma priemonė, teisėtoms pajamoms;
 - b) tai, kad nėra jokio įtikinamai teisėto turto šaltinio;
 - c) tai, kad asmuo, kuriam taikoma priemonė, turi ryšių su asmenimis, susijusiais su nusikalstama organizacija.
3. 1 dalis nedaro poveikio *bona fide* trečiųjų asmenų teisėms.
4. Šiame straipsnyje sąvoka „nusikalstama veika“ apima 2 straipsnio 1–3 dalyse nurodytas nusikalstamas veikas, kai už tokias nusikalstamas veikas baudžiama laisvės atėmimu, kurio ilgiausias terminas – bent ketveri metai.
5. Valstybės narės gali numatyti, kad nepagrįstai įgyto turto konfiskavimas pagal šį straipsnį vykdomas tik tada, kai konfiskuotinas turtas anksčiau buvo įšaldytas vykdant su nusikalstama veika, padaryta veikiant nusikalstamoje organizacijoje, susijusį tyrimą.

17 straipsnis

Veiksmingas konfiskavimas ir vykdymas

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad būtų galima atsekti ir nustatyti turtą, kuris turi būti įšaldytas ir konfiskuotas, net ir priėmus galutinį apkaltinamąjį nuosprendį už nusikalstamą veiką arba užbaigus konfiskavimo procesą pagal 15 ir 16 straipsnius.
2. 1 dalies tikslais valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos institucijos galėtų naudoti atsekimo ir nustatymo priemones, kurios yra tokios pat veiksmingos kaip ir šios direktyvos II skyriuje numatytos priemonės turtui atsekti ir įšaldyti.
3. Valstybės narės gali su kitomis valstybėmis narėmis sudaryti išlaidų pasidalijimo susitarimus dėl nutarimų įšaldyti ir konfiskuoti turtą vykdymo.

18 straipsnis

Žalos atlyginimas aukoms

1. Valstybės narės imasi tinkamų priemonių užtikrinti, kad tais atvejais, kai dėl nusikalstamos veikos aukos turi reikalavimų asmeniui, kuriam taikoma šioje direktyvoje numatyta konfiskavimo priemonė, į tokius reikalavimus būtų atsižvelgiama atitinkamuose turto atsekimo, įšaldymo ir konfiskavimo procesuose.
2. Valstybės narės leidžia kompetentingoms institucijoms, atsakingoms už turto atsekimo tyrimus pagal 4 straipsnį, institucijų, atsakingų už sprendimų dėl restitucijos ir žalos atlyginimo reikalavimų priėmimą arba tokių sprendimų vykdymą, prašymu joms teikti visą informaciją apie nustatytą turtą, kuri galėtų būti svarbi tokių reikalavimų tikslu. Be to, valstybės narės gali leisti kompetentingoms institucijoms, atsakingoms už turto atsekimo tyrimus pagal 4 straipsnį, teikti tokią informaciją ir negavus tokio prašymo.

3. Valstybės narės užtikrina, kad turto susigrąžinimo tarnybos galėtų atsekti ir nustatyti nusikalstamų veikų priemones ir pajamas arba turtą, kuris yra arba galėtų tapti sprendimo dėl žalos atlyginimo arba turto restitucijos aukai objektu, bent tais atvejais, kai turto susigrąžinimo tarnybos veikia tarpvalstybinėse bylose pagal 5 straipsnio 2 dalies b punktą ir kai sprendimą baudžiamojo proceso metu priima teismas, turintis kompetenciją baudžiamosiose bylose kitoje valstybėje narėje.

4. Kai auka turi teisę į turto restituciją ir tam turtui taikoma arba galėtų būti taikoma pagal šią direktyvą numatyta konfiskavimo priemonė, Direktyvos 2012/29/ES 15 straipsnyje nustatytais sąlygomis valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad atitinkamas turtas būtų grąžintas aukai.

5. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad vykdant pagal šią direktyvą numatytas konfiskavimo priemones nebūtų daromas poveikis aukų teisėms gauti žalos atlyginimą. Valstybės narės gali nuspręsti tokias priemones taikyti tik tais atvejais, kai nusikalstamą veiką padariusio asmens teisėto turto nepakanka visai žalos atlyginimo sumai padengti.

19 straipsnis

Tolesnis konfiskuoto turto panaudojimas

1. Valstybės narės raginamos imtis būtinų priemonių, kad būtų sudaryta galimybė, kai tikslinga, panaudoti konfiskuotą turtą viešojo intereso ar socialiniais tikslais.

2. Nedarant poveikio taikytinai tarptautinei teisei, valstybės narės gali konfiskuotas nusikalstamų veikų priemones, pajamas ar turtą, susijusius su Direktyvoje (ES) 2024/1226 nurodytomis nusikalstamomis veikomis, panaudoti įnašui į mechanizmus, kuriais remiamos trečiosios valstybės, nukentėjusios nuo situacijų, dėl kurių buvo priimtos Sąjungos ribojamosios priemonės, visų pirma agresijos karo atvejais. Komisija gali pateikti tokių įnašų vykdymo gaires.

IV SKYRIUS

Valdymas

20 straipsnis

Turto valdymas ir planavimas

1. Valstybės narės priima tinkamas priemones, kad užtikrintų veiksmingą subjektų, pvz., įmonių, kurie turi būti išsaugoti kaip veikiantis verslas, valdymą.

2. Valstybės narės raginamos imtis tinkamų priemonių, kad baudžiamajame procese, kurio metu turtas buvo įšaldytas, nuteisti asmenys negalėtų įsigyti turto, kuris po nutarimo konfiskuoti turtą yra realizuojamas.

3. Valstybės narės užtikrina veiksmingą įšaldyto ir konfiskuoto turto valdymą, kol jis bus realizuotas po galutinio nutarimo konfiskuoti priėmimo.

4. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai tai pateisinama turto pobūdžiu, kompetentingos institucijos, atsakingos už įšaldyto turto valdymą, įvertintų konkrečias turto, kuris galėtų tapti nutarimo konfiskuoti objektu, aplinkybes tam, kad būtų kuo labiau sumažintos numatomos jo valdymo išlaidos ir iki tokio turto realizavimo būtų išsaugota jo vertė. Toks vertinimas atliekamas rengiant nutarimą įšaldyti, arba vėliausiai, nepagrįstai nedelsiant – po to, kai nutarimas įšaldyti įvykdomas.

5. Valstybės narės gali reikalauti, kad įšaldyto turto valdymo išlaidas bent iš dalies padengtų tikrasis savininkas.

21 straipsnis

Išankstinis pardavimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad turtą, kuris yra nutarimo įšaldyti objektas, būtų galima perduoti arba parduoti anksčiau nei priimamas galutinis nutarimas konfiskuoti esant vienai ar daugiau šių aplinkybių:

a) turtas, kuriam taikomas įšaldymas, yra greitai gendantis arba greitai nusidėvintis;

- b) turto saugojimo ar priežiūros išlaidos yra neproporcingos jo rinkos vertei;
- c) turtui valdyti reikia specialių sąlygų ir ekspertinių žinių, kurios nėra lengvai prieinamos.

2. Valstybės narės užtikrina, kad priimant išankstinio pardavimo nutarimą būtų atsižvelgiama į asmens, kuriam taikoma priemonė, interesus, įskaitant tai, ar parduotiną turtą galima lengvai pakeisti. Valstybės narės užtikrina, kad asmeniui, kuriam taikoma priemonė, būtų pranešta ir, išskyrus skubius atvejus, būtų suteikta galimybė būti išklaulytam anksčiau nei įvykdomas pardavimas, išskyrus atvejus, kai asmuo, kuriam taikoma priemonė, slapstosi arba negalima nustatyti jo buvimo vietos. Asmeniui, kuriam taikoma priemonė, suteikiama galimybė prašyti parduoti turtą.

3. Išankstinio pardavimo pajamos yra apsaugomos tol, kol priimamas teismo sprendimas dėl konfiskavimo.

22 straipsnis

Turto valdymo tarnybos

1. Kiekviena valstybė narė įsteigia arba paskiria bent vieną kompetentingą instituciją, kuri veikia kaip turto valdymo tarnyba išaldyto ir konfiskuoto turto valdymo tikslu iki to turto realizavimo po galutinio nutarimo konfiskuoti priėmimo.
2. Turto valdymo tarnybos vykdo šias užduotis:
 - a) užtikrina veiksmingą išaldyto ir konfiskuoto turto valdymą tiesiogiai valdydamos išaldytą ir konfiskuotą turtą arba teikdamos paramą ir ekspertines žinias kitoms kompetentingoms institucijoms, atsakingoms už išaldyto ir konfiskuoto turto valdymą ir planavimą pagal 20 straipsnio 4 dalį;
 - b) bendradarbiauja su kitomis kompetentingomis institucijomis, atsakingomis už turto atsekimą, nustatymą, išaldymą ir konfiskavimą pagal šią direktyvą;
 - c) bendradarbiauja su kitomis kompetentingomis institucijomis, atsakingomis už išaldyto ir konfiskuoto turto valdymą tarpvalstybinėse bylose.

V SKYRIUS

Apsaugos priemonės

23 straipsnis

Pareiga informuoti asmenis, kuriems taikoma priemonė

Valstybės narės užtikrina, kad apie 11 straipsnyje nurodytus nutarimus išaldyti, 12–16 straipsniuose nurodytus nutarimus konfiskuoti ir 21 straipsnyje nurodytus nutarimus parduoti turtą nepagrįstai nedelsiant būtų pranešta asmeniui, kuriam taikoma priemonė. Tokiuose nutarimuose išdėstomos priemonės taikymo priežastys, taip pat teisės ir teisių gynimo priemonės, kuriomis tas asmuo, kuriam taikoma priemonė, gali pasinaudoti pagal 24 straipsnį. Valstybės narės gali kompetentingoms institucijoms numatyti teisę atidėti pranešimą asmeniui, kuriam taikoma priemonė, apie nutarimus išaldyti, kol tai būtina siekiant išvengti pavojaus nusikalstamos veikos tyrimui.

24 straipsnis

Teisių gynimo priemonės

1. Valstybės narės užtikrina, kad asmenys, kuriems pagal 11 straipsnį taikomi nutarimai išaldyti, o pagal 12–16 straipsnius – nutarimai konfiskuoti, siekdami apsaugoti savo teises, turėtų teisę į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą.
2. Valstybės narės užtikrina, kad asmenims, kuriems taikoma priemonė ir kurie yra įtariamieji arba kaltinamieji arba kuriems pagal 16 straipsnį taikomas konfiskavimas, būtų garantuojamos teisės į gynybą, įskaitant teisę į prieigą prie bylos, teisę būti išklaulytam teisės ir fakto klausimais ir, kai aktualu, teisę į vertimo žodžiu ir raštu paslaugas.

Valstybės narės gali numatyti, kad pirmoje pastraipoje nurodytas teises turėtų ir kiti asmenys, kuriems taikoma priemonė. Valstybės narės nustato, kad tokie kiti asmenys, kuriems taikoma priemonė, turėtų teisę į priegą prie bylos ir teisę būti išklausytiems teisės ir fakto klausimais, taip pat visas kitas procesines teises, būtinas siekiant veiksmingai pasinaudoti savo teise į veiksmingą teisinę gynybą. Teisė į priegą prie bylos gali būti apribota iki priegos prie dokumentų, susijusių su įšaldymo arba konfiskavimo priemone, su sąlyga, kad asmenys, kuriems taikoma priemonė, turi priegą prie dokumentų, būtinų siekiant pasinaudoti savo teise į veiksmingą teisinę gynybą.

3. Asmeniui, dėl kurio turto pagal 11 straipsnį priimtas nutarimas išaldyti turtą, valstybės narės numato veiksmingą galimybę laikantis nacionalinėje teisėje nustatytų procedūrų teisme užginčyti tą nutarimą išaldyti turtą. Jei nutarimą išaldyti turtą priėmė kompetentinga institucija, kuri nėra teisminė institucija, nacionalinėje teisėje galima numatyti, kad toks nutarimas pirmiausia turi būti pateiktas teisminei institucijai patvirtinti arba peržiūrėti, o tik tada jį galima užginčyti teisme.

4. Kai įtariamasis arba kaltinamasis slapstosi, valstybės narės imasi visų pagrįstų priemonių, kad užtikrintų veiksmingą galimybę pasinaudoti teise užginčyti nutarimą konfiskuoti turtą, ir reikalauja, kad atitinkamas asmuo būtų pakviestas dalyvauti konfiskavimo procese arba kad būtų dedamos pagrįstos pastangos informuoti tą asmenį apie tokį procesą.

5. Valstybės narės numato veiksmingą galimybę asmeniui, dėl kurio turto pagal 12–16 straipsnius priimtas nutarimas konfiskuoti turtą, teisme pagal nacionalinėje teisėje numatytas procedūras užginčyti tą nutarimą konfiskuoti turtą, įskaitant atitinkamas bylos aplinkybes ir turimus įrodymus, kuriais grindžiamos išvados.

6. Valstybės narės numato veiksmingą galimybę asmeniui, kuriam taikoma priemonė, užginčyti pagal 21 straipsnį priimtą nutarimą dėl išankstinio pardavimo, ir suteikia asmeniui, kuriam taikoma priemonė, visas procesines teises, būtinas siekiant pasinaudoti savo teise į veiksmingą teisinę gynybą. Valstybės narės numato galimybę teismui sustabdyti tokio nutarimo parduoti vykdymą, jei priešingu atveju asmeniui, kuriam taikoma priemonė, būtų padaryta nepataisoma žala.

7. Trečiosios šalys turi teisę reikalauti savo nuosavybės teisės ar kitų nuosavybės teisių, be kita ko, 13 straipsnyje nurodytais atvejais.

8. Asmenys, kuriems taikomos šioje direktyvoje numatytos priemonės, per visą įšaldymo ir konfiskavimo procesą turi teisę turėti advokatą. Atitinkami asmenys apie tą teisę informuojami.

VI SKYRIUS

Turto susigrąžinimo strateginė sistema

25 straipsnis

Nacionalinė turto susigrąžinimo strategija

1. Valstybės narės ne vėliau kaip 2027 m. gegužės 24 d. priima nacionalinę turto susigrąžinimo strategiją ir ją reguliariai, ne rečiau kaip kas penkerius metus, atnaujina.

2. Į 1 dalyje nurodytą strategiją įtraukiami elementai, susiję su:

- a) nacionalinės politikos šioje srityje prioritetais, taip pat tikslais ir priemonėmis jiems pasiekti;
- b) kompetentingų institucijų vaidmeniu ir pareigomis, įskaitant jų veiklos tarpusavio koordinavimo ir bendradarbiavimo tvarką;
- c) išteklius;
- d) mokymu;
- e) priemonėmis, kurių reikia imtis, kai taikytina, dėl konfiskuoto turto panaudojimo viešojo intereso ar socialiniais tikslais;

- f) veikla, kurios reikia imtis dėl bendradarbiavimo su trečiosiomis valstybėmis;
 - g) tvarka, kuri sudaro galimybę reguliariai vertinti rezultatus.
3. Valstybės narės pateikia Komisijai savo strategijas ir visas atnaujintas strategijas per tris mėnesius nuo jų priėmimo.

26 straipsnis

Ištekliai

Valstybės narės užtikrina, kad turto susigrąžinimo tarnybos ir turto valdymo tarnybos, vykdančios užduotis pagal šią direktyvą, turėtų tinkamai kvalifikuotų darbuotojų ir tinkamų finansinių, techninių ir technologinių išteklių, būtinų jų funkcijoms, susijusioms su šios direktyvos įgyvendinimu, veiksmingai atlikti. Nedarant poveikio teismų nepriklausomumui ir teismų sistemų organizavimo skirtumams visoje Sąjungoje, valstybės narės užtikrina, kad darbuotojams, susijusiems su turto nustatymu, atsekimu ir susigrąžinimu bei konfiskavimu, būtų prieinami specializuoti mokymai ir keitimasis geriausia praktika.

27 straipsnis

Veiksmingas išaldyto ir konfiskuoto turto valdymas

1. Išaldyto ir konfiskuoto turto valdymo tikslais valstybės narės užtikrina, kad turto valdymo tarnybos ir, kai aktualu, turto susigrąžinimo tarnybos bei kitos kompetentingos institucijos, atliekančios užduotis pagal šią direktyvą, galėtų greitai gauti informaciją apie išaldytą ir konfiskuotą turtą, kuris turi būti valdomas pagal šią direktyvą. Tuo tikslu valstybės narės nustato veiksmingas išaldyto ar konfiskuoto turto valdymo priemones, pavyzdžiui, sukuria vieną centrinių pagal šią direktyvą išaldyto ir konfiskuoto turto registrą arba kitus registrus.
2. Taikant 1 dalį, valstybės narės užtikrina, kad būtų galima gauti informaciją apie:
 - a) turtą, kuris yra nutarimo išaldyti arba konfiskuoti objektas ir kuris turi būti valdomas pagal 20 straipsnio 3 dalį iki jo realizavimo po galutinio nutarimo konfiskuoti priėmimo, įskaitant išsamius duomenis, kuriais remiantis galima nustatyti tą turtą;
 - b) kai tinkama, apskaičiuotąją arba faktinę turto vertę išaldymo, konfiskavimo ir realizavimo metu;
 - c) turto savininką, įskaitant tikrąjį savininką, jei tokia informacija turima;
 - d) su turtu susijusio proceso nacionalinės bylos numerį.
3. Jei valstybės narės sukuria išaldyto ir konfiskuoto turto registrą pagal 1 dalį, jos užtikrina, kad prieigą prie registro turinčios institucijos galėtų atlikti paiešką ir gauti informaciją apie informaciją į registrą įvedančios institucijos pavadinimą ir informaciją į registrą įvedusio pareigūno unikalų naudotojo identifikatorių.
4. Jei valstybės narės sukuria išaldyto ir konfiskuoto turto registrą pagal šio straipsnio 1 dalį, jos užtikrina, kad šio straipsnio 2 dalyje nurodyta informacija būtų saugoma tiek laiko, kiek tai būtina išaldyto, konfiskuoto arba valdomo turto registravimo ir apžvalgos tikslais, ir ne ilgiau nei iki turto realizavimo pabaigos, arba siekiant teikti metinius statistinius duomenis, kaip nurodyta 28 straipsnyje.
5. Jei valstybės narės sukuria išaldyto ir konfiskuoto turto registrą pagal 1 dalį, jos užtikrina, kad prie visų registre saugomų asmens duomenų būtų suteikta prieiga ir juos būtų galima naudoti nusikalstamų veikų priemonių, pajamų ar turto, kurie yra arba galėtų tapti nutarimo konfiskuoti objektu, išaldymo, konfiskavimo ir valdymo tikslais, laikantis taikytinų duomenų apsaugos taisyklių.

6. Jei valstybės narės sukuria išaldyto ir konfiskuoto turto registrą pagal 1 dalį, jos užtikrina, kad būtų įdiegtos tinkamos techninės ir organizacinės priemonės išaldyto ir konfiskuoto turto registruose saugomų duomenų saugumui užtikrinti, ir paskiria kompetentingą instituciją ar institucijas, atsakingas už registrų valdymą ir už duomenų valdytojo užduočių vykdymą, kaip apibrėžta taikytinose duomenų apsaugos taisyklėse.

28 straipsnis

Statistiniai duomenys

Siekiant atlikti konfiskavimo sistemų veiksmingumo peržiūrą, valstybės narės reguliariai iš atitinkamų institucijų renka ir tvarko išsamius statistinius duomenis. Surinkti statistiniai duomenys siunčiami Komisijai kasmet ne vėliau kaip kitų metų gruodžio 31 d., jie apima:

- a) įvykdytų nutarimų išaldyti skaičių;
- b) įvykdytų nutarimų konfiskuoti skaičių;
- c) išaldyto turto apskaičiuotąją vertę jo išaldymo metu, siekiant jį prireikus vėliau konfiskuoti;
- d) susigrąžinto turto apskaičiuotąją vertę konfiskavimo metu;
- e) prašymų kitoje valstybėje narėje įvykdyti nutarimus išaldyti skaičių;
- f) prašymų kitoje valstybėje narėje įvykdyti nutarimus konfiskuoti skaičių;
- g) turto, susigrąžinto po kitoje valstybėje narėje įvykdyto nutarimo, vertę arba apskaičiuotąją vertę;
- h) konfiskuoto turto vertę, palyginti su jo verte išaldymo metu, jei tokia informacija turima centrinio lygmeniu;
- i) skaičių ir verčių, susijusių su b ir d punktais, suskirstymą pagal konfiskavimo rūšį, jei tokia informacija turima centrinio lygmeniu;
- j) išankstinių pardavimų skaičių, jei tokia informacija turima centrinio lygmeniu;
- k) turto, kurį numatoma pakartotinai panaudoti socialiniais tikslais, vertę.

VII SKYRIUS

Bendradarbiavimas

29 straipsnis

Bendradarbiavimo dėl turto susigrąžinimo ir konfiskavimo tinklas

1. Komisija sukuria bendradarbiavimo dėl turto susigrąžinimo ir konfiskavimo tinklą, kuris sudarytų palankesnes sąlygas turto susigrąžinimo tarnybų ir turto valdymo tarnybų tarpusavio bendradarbiavimui ir jų bendradarbiavimui su Europolu įgyvendinant šią direktyvą, konsultuotų Komisiją ir sudarytų galimybes keistis geriausios praktikos pavyzdžiais, susijusiais su šios direktyvos įgyvendinimu.
2. Komisija į 1 dalyje nurodyto tinklo posėdžius gali pakviesti dalyvauti Eurojusto, Europos prokuratūros ir, kai tinkama, Kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu institucijos atstovus.

30 straipsnis

Bendradarbiavimas su Sąjungos įstaugomis ir agentūromis

1. Valstybių narių turto susigrąžinimo tarnybos pagal atitinkamą savo kompetenciją ir laikydamosi taikytinos teisinės sistemos glaudžiai bendradarbiauja su Europos prokuratūra, kad būtų lengviau nustatyti nusikalstamų veikų priemonės, pajamas ar turtą, kurie yra arba galėtų tapti nutarimo išaldyti arba konfiskuoti objektu procese baudžiamosiose byloje, susijusiose su nusikalstamomis veikomis, kurios priklauso Europos prokuratūros kompetencijai.

2. Siekiant palengvinti įšaldyto ir konfiskuoto turto valdymą, turto susigrąžinimo tarnybos ir turto valdymo tarnybos pagal savo kompetencijos sritis bendradarbiauja su Europolu ir Eurojustu, siekdamos sudaryti palankesnes sąlygas nustatyti nusikalstamų veikų priemones, pajamas ar turta, kurie yra arba galėtų tapti kompetentingos institucijos priimto nutarimo įšaldyti arba konfiskuoti objektu proceso baudžiamosiose bylose metu.

31 straipsnis

Bendradarbiavimas su trečiosiomis valstybėmis

1. Valstybės narės užtikrina, kad turto susigrąžinimo tarnybos kuo didesniu mastu bendradarbiautų tarptautinėje teisinėje sistemoje su atitinkamomis tarnybomis trečiosiose valstybėse, laikydamosi taikytinos duomenų apsaugos teisinės sistemos užduočių vykdymo pagal 5 straipsnį tikslais.

2. Valstybės narės užtikrina, kad turto valdymo tarnybos kuo didesniu mastu bendradarbiautų tarptautinėje teisinėje sistemoje su atitinkamomis tarnybomis trečiosiose šalyse, laikydamosi taikytinos duomenų apsaugos teisinės sistemos užduočių vykdymo pagal 22 straipsnį tikslais.

VIII SKYRIUS

Baigiamosios nuostatos

32 straipsnis

Paskirtosios kompetentingos institucijos ir kontaktiniai centrai

1. Valstybės narės informuoja Komisiją apie instituciją ar institucijas, paskirtą (-as) vykdyti užduotis pagal 5 ir 22 straipsnius.

2. Valstybės narės paskiria ne daugiau kaip du kontaktinius centrus turto susigrąžinimo tarnybų bendradarbiavimui tarpvalstybiniais atvejais palengvinti ir ne daugiau kaip du kontaktinius centrus turto valdymo tarnybų bendradarbiavimui palengvinti. Patiems tokiems kontaktiniams centrams nebūtinai turi būti pavedamos užduotys pagal 5 arba 22 straipsnį.

3. Ne vėliau kaip 2027 m. gegužės 24 d. valstybės narės praneša Komisijai apie kompetentingą instituciją ar institucijas ir, kai aktualu, kontaktinius centrus, nurodytus atitinkamai 1 ir 2 dalyse.

4. Ne vėliau kaip 2027 m. gegužės 24 d. Komisija sukuria internetinį registrą, kuriame pateikiamas visų kompetentingų institucijų ir kiekvienai kompetentingai institucijai paskirtų kontaktinių centrų sąrašas. Komisija savo interneto svetainėje skelbia ir reguliariai atnaujina 1 dalyje nurodytų institucijų sąrašą.

33 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės ne vėliau kaip 2026 m. lapkričio 23 d. užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Jos nedelsdamos apie tai praneša Komisijai.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų nuostatų tekstus.

34 straipsnis

Ataskaitų teikimas

1. Komisija ne vėliau kaip 2028 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą, kurioje įvertinamas šios direktyvos įgyvendinimas.

2. Komisija ne vėliau kaip 2031 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą, kurioje įvertinama ši direktyva. Komisija atsižvelgia į valstybių narių pateiktą informaciją ir į visą kitą aktualią informaciją, susijusią su šios direktyvos perkėlimu į nacionalinę teisę ir įgyvendinimu. Remdamasi tuo vertinimu, Komisija nusprendžia dėl tinkamų tolesnių veiksmų, įskaitant, jeigu reikia, pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.

35 straipsnis

Ryšys su kitais aktais

Šia direktyva nedaromas poveikis Direktyvai (ES) 2019/1153.

36 straipsnis

Bendrųjų veiksmų 98/699/TVR, pamatinių sprendimų 2001/500/TVR ir 2005/212/TVR, Sprendimo 2007/845/TVR ir Direktyvos 2014/42/ES pakeitimas

1. Bendrieji veiksmai 98/699/TVR, pamatiniai sprendimai 2001/500/TVR ir 2005/212/TVR, Sprendimas 2007/845/TVR ir Direktyva 2014/42/ES pakeičiami valstybių narių, kurioms ši direktyva privaloma, atžvilgiu, nedarant poveikio tų valstybių narių pareigoms, susijusioms su tų aktų perkėlimo į nacionalinę teisę data.
2. Valstybių narių, kurioms privaloma ši direktyva, atveju nuorodos į 1 dalyje nurodytus aktus laikomos nuorodomis į šią direktyvą.

37 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

38 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva pagal Sutartis skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2024 m. balandžio 24 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkė

R. METSOLA

Tarybos vardu

Pirmininkas

M. MICHEL